Politika
İşçilerin, emekçilerin aydınların, gençlerin demokratların, yurtseverlerin GAZETESİDİR

Politika

1 Temmuz 1977 Cuma

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

DİSK Genel Yönetim Kurulu toplandı

TÜRKLER: "DEMOKRASİ İÇİN ACIMASIZ BİR ANTİ-FAŞİST SAVAŞIM GEREK"

İki gün sürecek olan olağan toplantısına dün DİSK Genel Merkezinde başlayan Genel Yönetim Kurulu üyeleri toplu halde...

- "Hangi hükümet güvenoyu alırsa alsın DİSK işçi sınıfının çıkarlarını koruma savaşımına devam edecektir"
- "Milletin hükümeti" olmak faşistlere gereken cevabı verilmesini engellememelidir"
- "MESS'in faşist yönetimi faşizme giden yolun kapanmaması için, DİSK'i çökertmek istiyor"

DİSK Genel Yönetim Kurulu toplantısına katılan Yürütme Kurulu üyeleri Fehmi Işıklar, Mehmet Karaca, Mehmet Kılınç ve Celâl Küçük, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in konuşmasını dinliyorlar.

İSTANBUL (İSTA)- DİSK Genel Yönetim Kurulu Olağan toplantısının açış konuşmasını yapan Genel Başkan Kemal Türkler 5 Haziran seçimleri ile demokrasi güçlerinin önemli bir kazanım elde ettiğini belirtmiş, hükümetin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması ile demokrasi güçlerinin öne geçtiğini söylemiştir. Türkler, "Demokrasi güçleri önde gidiyor. Fakat, köşenin tam anlamıyla dönüldüğünü ve faşist gerici güçlerle aradaki mesafenin iyice açıldığını söylemek olanaklı değil" demiştir. Yeni bir adımın başarıyla atılması için hükümetin güvenoyu alması gerektiğine değinen Kemal Türkler, "Hükümet güvenoyu alsa da, gerici-faşist güçlerin kendiliğinden inlerine çekileceklerini, ya da durup dururken gerileyeceklerini ummak hayaldir." şeklinde konuşmuştur.

DİSK Olağan Genel Yönetim Kurulu'nun iki gün sürecek olan toplantısının açış konuşmasını yapan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler özellikle faşist-gerici güçle-

(Devamı say. 7 sü. 3'de)

Hükümete güvenoyu verilmesi için yurtiçi ve yurtdışında kampanyalar başlatıldı

- FIDEF, TUSAK ve Hannover Türk Birliği bildiriler yayınlayarak "Ecevit Hükümetine güvenoyu verilmesini" istedi

ANKARA- (ÖZEL) - Ecevit Hükümetine güvenoyu verilmesi için yurt içinde ve yurtdışında geniş kapsamlı kampanyalar başlatılmıştır. Federal Almanya'da TUSAK(Türk Seçimleri Avrupa Komitesi), FİDEF(Federal Almanya Türk İşçi Dernekleri Federasyonu) ve Han-

(Devamı say. 7 sü. 5'de)

Akgün Erbakan tutuklandı

ANKARA (İSTA)- Necmeddin Erbakan'ın kardeşi Akgün Erbakan dün Sanayi Bakanlığında bir yolsuzluğa adı karıştığı iddiasıyla tutuklanmıştır. Bir-Emek Şirketinden Sanayi Bakanlığındaki 84 kişinin işini takip için rüşvet aldığı iddia edilen MSP Genel Başkanının kardeşi, saat 13.30 da ifade vermek üzere savcılığa çağrılmıştır. İkibuçuk saat süreyle savcılıkta ifade veren Akgün Erbakan, daha sonra 10. sulh ceza yargıçlığına tutuklanma istemiyle sevkedilmiştir.

10. Sulh Ceza Mahkemesinde ilk sorgusu yapılan Erbakan, mahkemenin savcının

(Devamı say. 7 sü. 7'de)

Ecevit, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Sayıştay ve Senato Başkanlarını ziyaret etti

Ecevit Anayasa Mahkemesi Başkanı Kani Vrana ile...

"Danıştayı yadırgamak, yalnız demokrasiyi değil, aynı zamanda demokratik hukuk devletini reddetmek anlamına gelir"

Ecevit: "Danıştay kararlarını uyguluyoruz diye eleştirilirsek bundan kıvanç duyarız"

ANKARA(ÖZEL) Başbakan Bülent Ecevit dün Anayasa Mahkemesi Başkanı Kani Vrana, Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş, Danıştay Başkanı İsmail Hakkı Ülgen, Sayıştay Başkanı Mehmet Karabacak'ı makamlarında ziyaret etmiştir.

YARGITAY'DA

Başbakan Ecevit, Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş'i ziyaretinden önce basına şu açıklamayı yapmıştır:

"Türkiye'de bütün güçlüklere, engellere karşın demokratik hukuk devletinin anayasasında Türk halkının demokrasiye, hukuka bağlılığı kadar, adalet müessesesinin bağımsızlığı ve hepimize kıvanç verici sağlam bir hukuk anlayışı içinde olması bir güvence olmuştur. Adalet müesseselerinin en ileri ve önemlileri arasında yeralan Yargıtayımızın çok ağır iş yüküne rağmen görevini bütün yurttaşlarımıza huzur ve güven verecek şekilde yapmasında her zaman kıvanç duyuyoruz."

DANIŞTAY'DA

Başbakan Bülent Ecevit. Yargıtay Başkanından sonra Danıştay Başkanı İsmail Hakkı Ülgen'i de makamında ziyaret etmiştir. Ecevit. ziyaretinden önce gazetecilere şu açıklamayı yapmıştır:

"Danıştay demokratik hukuk devletinin temel müesseselerindendir. Daha Türkiye'de demokratik hayat kurulmadan hatta cumhuriyet kurulmadan önce Türk milletinin sağlam devlet anlayışının demokratik hukuk devleti anlayışının gereği olarak kurulmuş bir müessesedir. Bu müesseseyi yadırga-

(Devamı say. 7 sü. 3'de)

Başbakan buğday taban fiyatlarının gecikmeden açıklanacağını söyledi

ANKARA - (İSTA) - Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit buğday taban fiyatlarının çok geciktirilmeden açıklanacağını belirtmiştir. Ecevit, dün yapılan Bakanlar Kurulu top

(Devamı say. 7 sü. I'de)

Doğan "Gerçek anlamda din ve vicdan özgürlüğü sağlanacaktır"

ANKARA (İSTA) - Devlet Bakanı Lütfi Doğan inanç ve ibadet özgürlüğünün dokunulmaz bir hak ve demokrasimizin ayrılmaz bir parçası olduğunu söylemiş "gerçek anlamda din ve vicdan özgürlüğü sağlanacak" demiştir.

Devlet Bakanı Doğan, dün yaptığı açıklamada, göreve geldiklerinde üç aydır maaşlarını alamamış bulunan din görevlilerine bir hafta içinde maaşlarının ödeneceğini belirtmiştir.

AP, MHP, MSP liderlerinin son gayretleri

Güvenoyu yaklaşırken MC liderleri ortak açıklama yayınladı

- AP.MHP,MSP' nin ortak açıklaması kendi milletvekilleri üzerinde baskı kurma çabası olarak niteleniyor

ANKARA-(İSTA) AP, MSP ve MHP Genel Başkanları dün MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın davet mektubuna uyarak bir araya gelmişler ve toplantıdan sonra bir deklarasyon yayınlamışlardır. Üç cephe liderinin ortak bildirisinde "parlamentodan çoğunluğa dayalı ve güvenoyu alabilecek bir hükümetin çıkabileceği kanaatindeyiz. Ancak bu sonucun alınması için demokratik mekanizmanın zaman kaybedilmeden işletilmesi gerektiğine dair inancımızı bir kere daha teyid ve ifade ediyoruz" denilmiştir.

Ortak bildiride Ecevit Hükümetinin onaylanmasının "demokrasiyi tahribe yönelen üzücü bir olay" olduğu önesürülmüş, Ecevit Hükümetinin devlet dairelerinde yaptığı icraat ve tasarrufların meşru sayılmayacağı savunulmuştur.

GÖRÜŞME BİR SAAT SÜRDÜ

Bu sabah AP Genel Baş-

(Devamı say. 7 sü. 5'de)

GÜVENOYUNA DOĞRU...

Önümüzdeki yılların gelişimini büyük ölçüde belirleyecek bir güvenoylaması yaklaşırken, taraflar, son günlerin son çabasına girmişlerdir. Görülebildiği kadarıyla, mücadele, iki noktada toplanmıştır: Ecevit ve CHP, hükümetin güvenoyu alamaması durumunda ülkenin ekonomik ve toplumsal bir bunalıma sürükleneceğine, hatta bunalıma şimdiden sürüklenmiş olduğuna dikkati çekmektedir. Güvenoyu alınmaması durumunda ülkeyi tam anlamıyla bir kargaşanın beklediğini belirtmektedir.

Ankara'dan gelen haberlere göre, hükümet çevreleri ve Ecevit, güvenoyu alacakları inancındadır. Eğer bu inanç somut kanıtlarla ortaya konmamışsa, bu, doğaldır. Böyle bir konuda ayrıntılı açıklamalara girmek ancak başarının engellenmesi olabilir.

Güvenoylamasını daha ihtiyatlı bir yorumla ele alan kimi CHP çevresi ise, bir başarısızlık durumunun ancak geçici olabileceğini, MC'nin yeniden kurulamayacağını, mevcut hükümetin her ne durum olursa olsun görevde kalacağını ve bu kez MSP ile işbirliği yoluna gidileceğini öne sürmektedir.

Demirel cephesinde ise şöyle bir hesabın varlığı göze çarpmaktadır: Hükümet, güvenoyu alamayacaktır. Bu durumda CHP çevrelerinde oluşabilecek bir yılgınlık havasından Demirel derhal yararlanacaktır. Yeni hükümeti kurma görevi Demirel'e verildiğinde, Demirel, derhal bir hükümet oluşturup, anında Cumhurbaşkanına sunacaktır. "Güvenoylamasının Mecliste belli olacağını, görünen desteklerin sayısal azlığının bir anlam taşımadığını" söyleyecektir. Hükümeti açıklayıp göreve başladığında ise, eğer o ana kadar sağlayamamışsa, MSP'nin desteğini arayacaktır.

Demirel açısından hükümet sorununun bir çeşit inat sorununa dönüştüğü ortadadır. Hükümetten uzak

(Devamı say. 7 sü. I'de)

İsmail Cem

Hükümet programı Senato'da görüşüldü

- Nihat Erim ve MBG sözcüsü Karavelioğlu programı ve hükümeti savundular
- Ecevit, "çocuklarını düşünenlerin hükümete güvenoyu vermesi gerekir" dedi.

ANKARA-(İSTA) Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu hükümet programını dün görüşmüştür. Yoklamaya katılan AP, MSP ve MHP'li senatörler, AP yöneticilerinin uyarısı üzerine salonu terketmişlerdir. Bu arada hükümet programı bugün saat 15.00'de Millet Meclisi Genel Kurulunda ele alınacaktır. AP, MSP ve MHP lilerin yarınki görüşmeye de katılmayacakları bildirilmektedir.

Cumhuriyet senatosu Genel Kurulu dün saat 15.00'

(Devamı say. 7 sü. 1.de)

Engellemek isteyenler etkisizleştirildi

Üniversite ve yüksekokullara giriş sınavları olaysız geçti

- Ankara'da da bildiri dağıtan, duvarlara yazı yazan ve başkasının yerine sınava giren 13 kişi gözaltına alındı
- Eşrefpaşa Lisesinde de "huzuru bozan" 3 kişi gözaltına alındı

ANKARA-(İSTA)- Üniversitelerarası Seçme Sınavları dün 23 il merkezi ve Kıbrıs'ta yapılmıştır. Yeterli güvenlik önemi alındığı için sınavlar genellikle olaysız geçmiştir. Bazı illerde olay çıkarmak isteyen komandolar etkili önlemler yüzünden hedeflerine ulaşamışlardır. 357 bini aşkın öğrencinin katıldığı sınavların sonunda 227 bin öğrencinin açıkta kalacağı bildirilmiştir.

OLAYLAR

Sınavların yapıldığı bazı illerde olay çıkmıştır. Buca'da sınavı engellemek isteyen komandolardan 16'sı gözaltına alınmıştır.

SINAVLAR

Saat 09.30'da başlayan ve 13.30'da sona eren sınavlar Adana, Afyon, Ankara, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ. Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İsparta, Mersin, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Manisa, Adapazarı, Samsun, Sivas, Trabzon illeri ile

(Devamı say. 7 sü. 6'da)

2,5 yıl önce kurulan İGD'nin tüzüğü hâlâ onaylanmadı

İSTANBUL-(İSTA) MC'nin iktidarda olduğu dönemde, 30. Aralık. 1975 tarihinde kurulmuş bulunan İlerici Gençler Derneğinin tüzüğü, yetkili makamlarca hâ

(Devamı say. 7 sü. 4'de)

Demokratik kuruluşlar "Üniversiteye giriş" sorununu tartıştı

2. BÖLÜM

Bugün 8. sayfamızda

Sınıfsal "Hoşgörü"

Mustafa ZEKI

Oktay Akbal'a satışılan bir yazıda edebiyat alanından farklı olarak, siyasal alanda "Hoşgörü olmaz" önyargısı yinelendiği için, "Hoşgörü" kavramının yeniden gözden geçirilmesinde yarar umuyoruz. Ortak kültür mirasından gelen benzeri genel kavramların altı sınıf çizgisi ile çizilmeli, yeni içeriği ortaya konulmalı, zenginleştirilmek üzere sahibine teslim edilmelidir. Böyle bir deneme için, edebiyat ve dil adamları, bizi "hoşgörsünler".

"Hoşgörü" genelde, karşı olunan bir olay ya da duruma "affedici" bir tutum ve davranışı ifade eder. Beğenilmeyen, benimsenmeyen fakat "müsamaha" ile karşılanabilirliği gösteren, her dilde var olan, her toplum düzeninde yeni biçimler ve ölçüler kazanan insanlık kadar eski bir kavramdır.

Birlikte olunan dostların da karşı karşıya gelinen düşmanların da "Hoşgörü" ile karşılanabilecek eylemleri, durumları vardır. Siyasal alanda birlikte olanların kendi aralarında hoşgörü ile karşılamaları gerekli durumları olduğu gibi, karşı karşıya savaşım verenlerin de hoşgörü alanları bulunabilir.

Savaş alanında hoşgörünün sınırı, savaşın kaderini değiştirecek bir düzeye çıkarılamaz. Güçlü tarafın zayıf tarafa gösterebileceği hoşgörünün en geniş sınırını böylece belirlemek mümkündür.

Hoşgörü, güçlü görünmenin, ya da karşı güçleri bölmenin taktik bir uygulaması da olabilir. Zayıf tarafın da hoşgörü gösterebileceği yerler vardır.

Sınıflı toplumlarda, toplumun ortak "hoşgörü" alanları giderek daralmakta ve çatışan sınıfların kendi damgasını taşıyan içerik ve sınırları kazanmaktadır.

İktidarda bulunan burjuva sınıfının, muhalefette bulunan işçi sınıfına karşı, çatışma alanında, hoşgörüsü hiç bir zaman kendisine iktidarı kaybettirecek bir düzeyde olmayacaktır.

Sermayeci sınıf, işçi sınıfının örgütlenmesine, bilinçlenmesine, genel grev yapmasına, kitle gösteri ve direnmesine bu nedenle hoşgörüsüzdür. Buna karşı, ufak tefek, oyalayıcı eylemlerine hoşgörü sahibidir.

İşçi sınıfı ve emekçi katmanlar, demokratik yol - dan ortaklaşa iktidara yürüdüklerinden, sermayeci sınıfın bu yola çıkardığı engellere hoşgörü gösteremezler.

Demokratik kazanımlara göz dikilmesine, bölücü parçalayıcılığa, teröre, oyalamacılığa hoşgörü yoktur.

İşçi sınıfı ve emekçi katmanlar, demokrasi savaşımında karşı cephenin işine yarayan, taraftarlarının ihanetlerine ve hatta yanlışlarına da hoşgörülü olamazlar. Çünkü, bu hoşgörü, tıpkı savaşta olduğu gibi "zayiatı" arttırır "Zaferi" uzaklaştırır.

Sınıfsal yerini belirlemeğe çalıştığımız hoşgörü, sınıfları oluşturan bireylere de aşağı yukarı aynen yansımaktadır. Örneğin, bir patronun bir işçi sınıfı örgütünün, büyük kitle gösterisi düzenlemesine, yaygınlaşan grevleri örgütlemesine hoşgörüsü yoktur.

İşçi sınıfının da bu patrona ve böyle patronların örgütlerine ve kendisini devrimci ilan ettiği halde patronların işine yarayan eylem sahiplerine nasıl hoşgörülü yoksa, tek tek işçilerin ve emekçilerin de hoşgörüsü yoktur.

İşçi sınıfından yana savaşta yer aldığı halde bazı küçük burjuva aydınları, bazen işçi sınıfı ile ilgisi olmayan bir hoşgörü sahibi olmakta, örneğin goşist eylemcilere hoşgörü ile bakmakta ve işçi sınıfından da bunu beklemektedir. Bunlardan bazıları da devrimciliğini kanıtlamak için işçi sınıfına "hoşgörüsüz" görünmek istemekte ve "hoşgörüsüzlüğü" önermektedir.

Bu yanlışlığın temelinde sınıf kökeni ve hâlâ da bu sınıfla olan bağlar yatar.

İşçi sınıfı, savaşımın gerektirdiği ve belirlediği "hoşgörüyü" dostlarından esirgemediği gibi düşmanlarına da gösterebileceği hoşgörüsü bulunduğunu bilir.

Sınıf savaşımı içinde yer alan bazı olaylarda işçi sınıfı hangi davranışı "hoşgörü" ile karşılamıştır, hangilerini hoşgörmemiştir? Birkaç örnek durumu açıklamaya yeterlidir.

1 MAYIS Taksim toplu kıyımında, işbirlikçi sermayeci sınıf tertipçilerini, yandaşlarını onların kanlı oyunlarını hoşgörü ile nasıl karşılamak mümkün değilse bu oyuna gelen Mao'cuların eylemlerini de hoşgörü ile karşılamak mümkün değildir. İşçi sınıfının kanı pahasına, işçi sınıfının sırtından kimsenin hoşgörü dağıtmaya hakkı yoktur. Çünkü sınıf savaşımının buna tahammülü yoktur.

5 HAZİRAN seçimlerinde, faşizmin geriletilmesi için tek olanağın kullanılarak sosyal demokrat bir partiye oy verilmesini hoşgörü ile karşılamak mümkündür. Buna karşı "hoşgörüsüz" olmak yanlıştır.

Sınıfsal hoşgörüyü kavramak ve özümsemek, devrimciliğin yüce bir mertebesidir. Yanlışlardan arındıran yol gösterici ise işçi sınıfının ta kendisidir.

---

yorum — Engin IDIL

MİLYONLARIN SÖZCÜSÜ DEMİREL DEĞİL İŞÇİ SINIFIDIR

Demirel, günden güne daha bir umutsuzlaşan çırpınışını sürdürüyor. Kolay değil durumu. Halden anlamak gerek.

Demirel'in desteği, öyle "millet" falan değildir. Aldığı oylarla ne kadar övünürse övünsün, bu gerçeği iyi bilir o. Bilir ki seçimden seçime sağ oyların ve özellikle AP oylarının azalması, kendisine oy veren kitlelerin giderek bilinçlenmesindendir. Bilir ki, bu bilinçlenme sürecektir. Bilir ki, bilinçlenme kendisine hayır getirmez; ve bilir ki asıl desteği, kitlelerin kendisine oy vermesini bugüne kadar çeşitli şekillerde sağlamış olan sermaye kesimidir.

Demirel, 5 Haziran sonrasında bir 'de baktı ki, asıl dayanağı olan çıkarları adına, bunca yıl, olmayan saçını süpürge edip sözcülük yaptığı büyük sermaye kendisine sırç çeviriverміş, yeni yollar, yeni iktidar formülleri denemekte.

Bir an şaşırdı Demirel. Şaşırmaz mı? Geçici bir "cilve" sandı önce. Baktı değil; iş ciddi: İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin bilinçlenmelerini, işçi hareketinin kazandığı gücü gören etkin sermaye çevreleri, Bay Demirel'in "gürültücü" dediği kitlelerin güçlenen savaşımı karşısında, yeni yollar aramaktalar, yeni formüller denemekteler.

Aslında, işçi sınıfı öncülüğündeki kitleler, değişen topluma ayak uydurarak savaşımlarını yoğunlaştırmasalar; 1 Mayıs'lar, onbinlerin katıldığı grevler büyük kitle hareketleri olmasa; yıllarca Demirel'le idare eder giderdi büyük sermaye. Ama toplum değişiyor. Sınıf savaşımı keskinleşiyor. Eski formüller, geçersiz ve yetersiz kalıyor. Ve, yeni alternatiflerin hazırlığı içindeki büyük sermaye, işine gelmediğinde, kızağa çekiveriyor Demirel'i. Bir çeşit kendi emrinde "memur" olduğunu, görevinde yetersiz kalırsa işine son verilebileceğini gösteriyor ona...

Demirel'in son günlerdeki azgın telaşı bundan. Bu gerçeği yani desteklerini yitirmeye başladığını görmesinden ve kavramasından...

Ve kendine yeni destekler arama peşindeki Demirel, "biz sesi çıkmayan milyonların sözcüsüyüz" diyor şimdi.

Telaşını falan anladık da, bu noktada "dur" demek gerekir Bay Demirel'e. "Dur hele kim tayin etti seni milyonların sözcülüğüne? Sen sermayenin, yani bir avuç azınlığın sözcüsüydün düne kadar" demek gerekir.

Hayır Bay Demirel, kimse sizi sözcü tayin etmiş değil. Eğer Türkiye'de halâ size oy verenler varsa, bu, gerçekten de onların gözünü dilini bağlamış olmanızdan, baskıyla tahakkümle kitlelerin uyanışını ve bilinçlenmesini, sermaye adına bunca yıl engellemiş olmanızdandır.

O "sesi çıkmayan" diye küçümsediğiniz kitlelerin tek bir sözcüsü vardır ve bu sözcülüğünü en gür sesiyle yapmaktadır. Türkiye işçi sınıfı, işçi sınıfımızın en bilinçli, en örgütlü öncü kesimleridir kitlelerin, milyonların sözcüsü. Milyonlar adına, milyonların kurtuluşu adına talepleri dile getiren, insanın insana kul olmadığı, sömürülmediği, uyutulmadığı bir dünya istemlerini dile getiren, işçi sınıfımızdır.

Siz işbirlikçi tekelci, büyük sermayenin, parababalarının sözcüsüydünüz Bay Demirel. Ama o işi de iyi kıvıramadınız. Onlar da sözcülükten almaya çalışıyorlar sizi.

O sessiz milyonlarsa, çok yakında konuşacaklar ve yüzünüze haykıracaklar: "Evlat katilleri, eli kana bulanmışlar, işkencecilerin, katillerin hırsızların, yolsuzlukların koruyucuları bizim sözcümüz olamaz" diye...

Ankara'da dün 8 kişi dövüldü, bir işçi komandolar tarafından vuruldu

Komandolar CHP' li bir gence Site Yurdunda işkence yaptı

AİTİA, Fen Fakültesi, bir kıraathane ve bir apartmana bomba atıldı

ANKARA (THA)- Ankara'da önceki gece meydana gelen olaylar sırasında üniversite sınavlarına katılmak üzere Ankara'ya gelen 7 kişi ile Site Yurduna arkadaşlarını ziyarete giden CHP'li bir genç karşıt görüşlü gruplar tarafından dövülmüşler, Keçiören'de çıkan çatışmada bir genç tabancayla vurulmuştur. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine, Fen Fakültesine Aydınlıkevler'de bir kıraathaneye ve Aktepe Semtinde bir apartmana patlayıcı madde atılmıştır.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre, Abidinpaşa Semtinde sınava girecek lerden okulu arayan İsmail Zeybek, Hacı Kaya ve Nadir Arıbaş adlarındaki öğrenciler 10 kişilik bir gruba okulun yerini sormuşlar, grupta bulunanlar da bu öğrencilere siyasi görüşlerini sormuşlardır. Sınav yerini soran öğrencilerin sol görüşte olduklarını bildirmeleri üzerine de komando oldukları ileri sürülen grup bu öğrencilerin üzerlerine saldırarak dövdükten sonra olay yerinden kaçmışlardır.

Site Öğrenci Yurdunda kalan arkadaşlarını görmek için yurda giden Hatay CHP Gençlik Kolları üyesi Mehmet Hames, ise yurdun girişinde bulunan Abdurrahman Nar, Hikmet Aytek, Mehmet Sarı, İsmet Yüksel, M. Şahin Gölge ve İsmail Apça adlarındaki sağcı öğrenciler tarafından yurt kantininin altında dövülmüştür.

9 demokratik kuruluş Ankara Valisini kınadı

ANKARA(ÖZEL)
Dokuz demokratik kuruluş ortak bir açıklama yaparak TÜMAS, TÜS-DER, ve SGB derneklerinin kapatılmalarını protesto ederek Ankara Valisi Durmuş Yalçın'ı kınamışlardır.

TRT-DER, Haber Dairesi Başkanı ve Müdürlerinin görevden alınmasını istedi

ANKARA (İSTA) - Tüm Radyo ve Televizyon Çalışanları Derneği, TRT haberlerinde taraflı yayının sürmekte olduğunu belirtmiş ve Haber Dairesi Başkanı Hami Tezkan'ın Haber Dairesi Müdürleri Cafer Demiral ve Günal Sayın'ın görevlerinden alınmalarını istemiştir. Öte yandan dün bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası Karataş döneminde TRT'ye alınan bütün faşistlerin TRT'den atılmaları gerektiğini bildirmiştir.

GÜNÜN KISA HABERLERİ

● Midyat'ta iki aile çatıştı 4 ölü 12 yaralı var

NUSAYBİN - (THA) -
Mardin'in Midyat İlçesine bağlı Karasu Köyünde iki aile arasında çıkan ve iki saat devam eden silahlı çatışmada 4 kişi ölmüştür. Jandarma birliklerinin güçlükle bastırdığı olayda 12 kişinin yaralandığı bildirilmiştir.

● TÖB-DER ve DHK ortak bildiri yayınladı

DİYARBAKIR-(THA)-
Dün yapılan üniversitelerarası seçme ve yerleştirme sınavı için Diyarbakır TÖB-DER ve DHK'nın ortak olarak dağıttıkları bildiride, "Türkiye, kapitalist üretim biçiminin egemen olduğu, emperyalizme bağımlı geri kalmış bir ülkedir. Eğitim, Türkiye'de üretim araçlarını elinde bulunduran tekelci burjuvazinin toprak ağalarının istem ve gereksinmelerine göre oluşmuştur" denilmiştir.

● TÜMAS Elazığ Şube Başkanına komandolar saldırdı

ELAZIĞ - (THA) -
Tüm Asistanlar Birliği Elazığ Şubesi Başkanı Dr. Ahmet Çolak, komando oldukları öne sürülen bir grup öğrencinin saldırısına uğrayarak başından yaralanmıştır.

● Eşkişehir Eczacılık ve Kimya Mühendisliğine, bu yıl öğrenci alınmıyor

ESKİŞEHİR-(ANKA)
Eskişehir Eczacılık ve Kimya Mühendisliği Yüksek Okullarına bu yıl öğrenci alınmayacağı açıklanmıştır. Profesör Yılmaz Büyükersen, kadrosuzluk nedeniyle, bu kararın alındığını söylemiştir.

● TMMOB Başkanlığına yeniden Teoman Öztürk seçildi

ANKARA-(ÖZEL)
TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) Genel Başkanlığına yeniden Teoman Öztürk seçilmiştir.

Çalışmalarını tamamlayan TMMOB 22. Genel Kurulu tarafından seçilen Yönetim Kurulunun yaptığı görev bölümü uyarınca Başkan Yardımcılığına Murat Gültekingil, Sayman üyeliğe ise Bülent Tanık getirilmişlerdir.

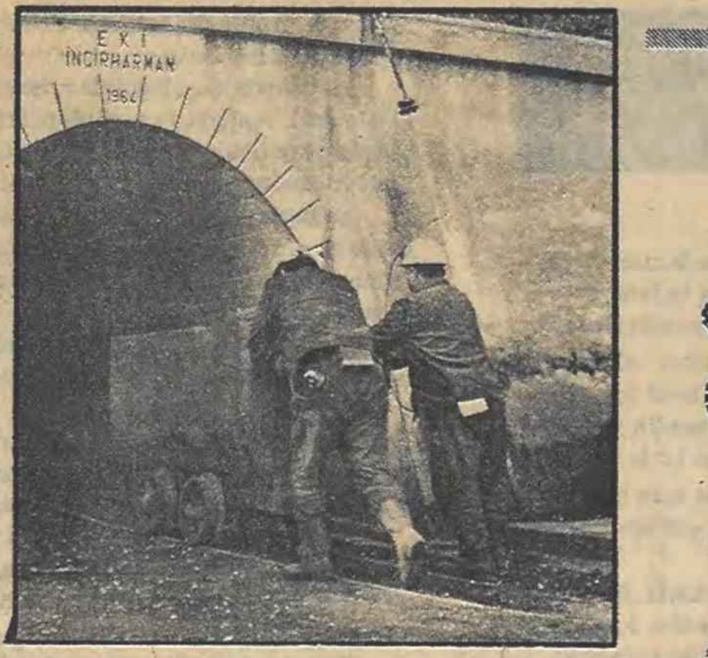

Politika

SAHİBİ: Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen: Kemal TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: İsmail CEM
Yazı İşleri Yönetmeni: Aydın ENGİN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Işık YURTÇU
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)
Müessese Müdürü: Haluk YETİŞ

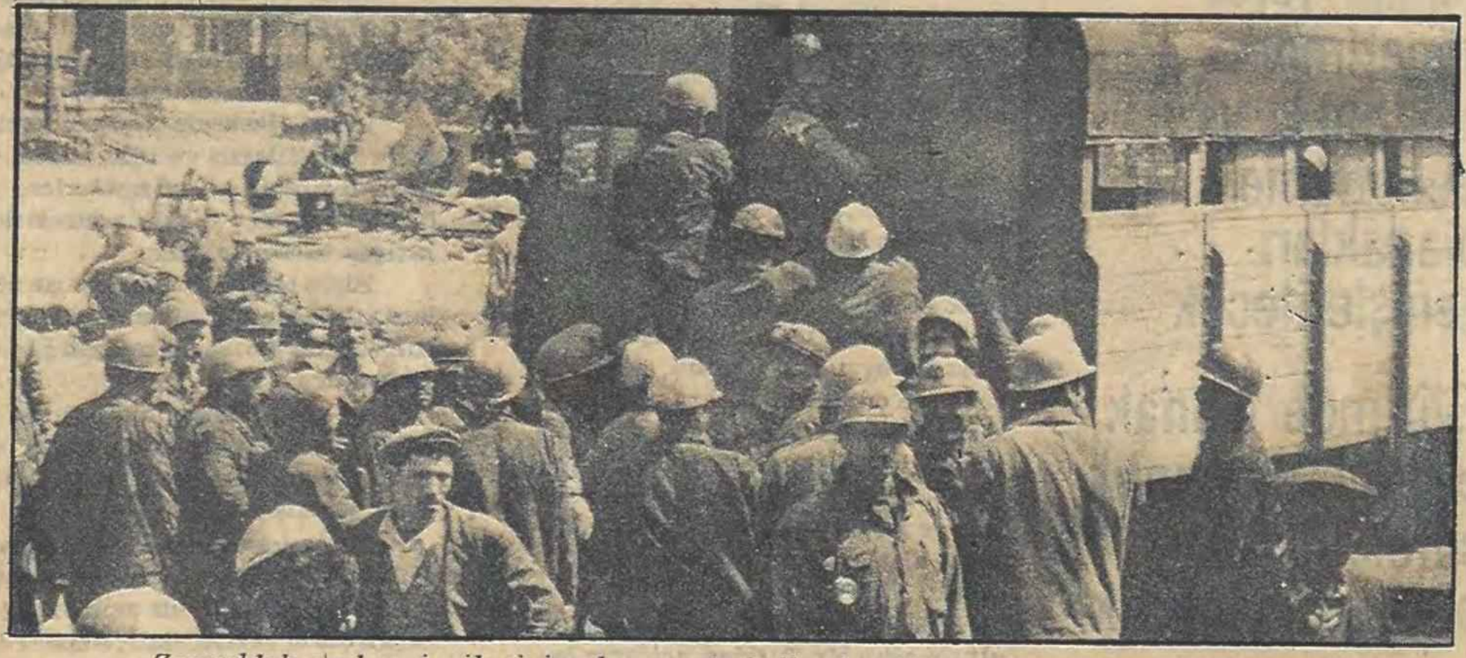
ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu TEL: 27 77 12 27 69 09
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay TEL: 17 65 36 18 36 88
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
Sayı: 1458 Yıl: 150 kuruş

İLAN TARİFESİ: Sütun santimi 3. sayfa 110 TL. İlan sayfası 100 TL. İstanbul Baskısı 70 TL. Kitap ilanları 50 TL.

Yasadışı şartlarda çalıştırılıyorlar

Kozlu bölümü işçilerinden ikisi çalışma sırasında...

Zonguldak maden işçilerinin ulaşımında kullanılan bir araç ve Dilaver bölümü işçileri...

Zonguldak maden işçilerinin çilesi ve kulüp yöneticisi sendikacılar

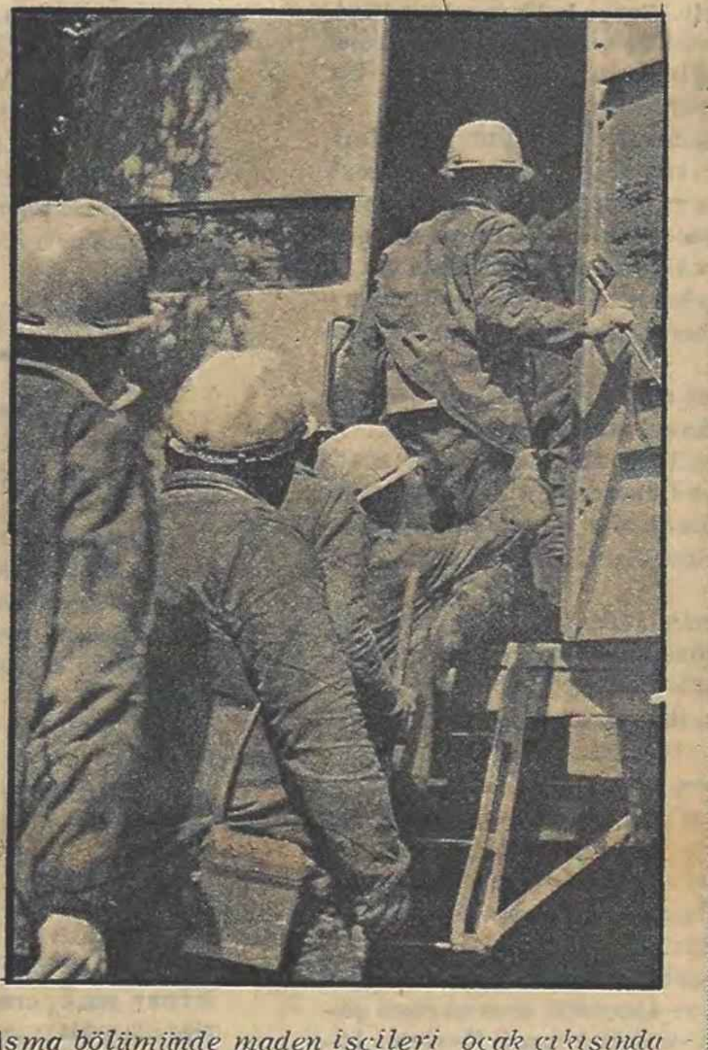
Zonguldak maden işçilerinin sorunları büyük. Bu sorunlarında birisi de çalıştıkları madenlerden evlerine taşıyan "araç"ların sağlık koşulları yönünden çok tehlikeli olması.

Zonguldak maden işçileri, işçi-köylü özelliklerini sürdürmekteler. Münavebeli çalışan bu işçiler. köydeki topraklarıyla ilişki halindeler. Bu nedenle, ulaşım Zonguldak'ta önem kazanıyor.

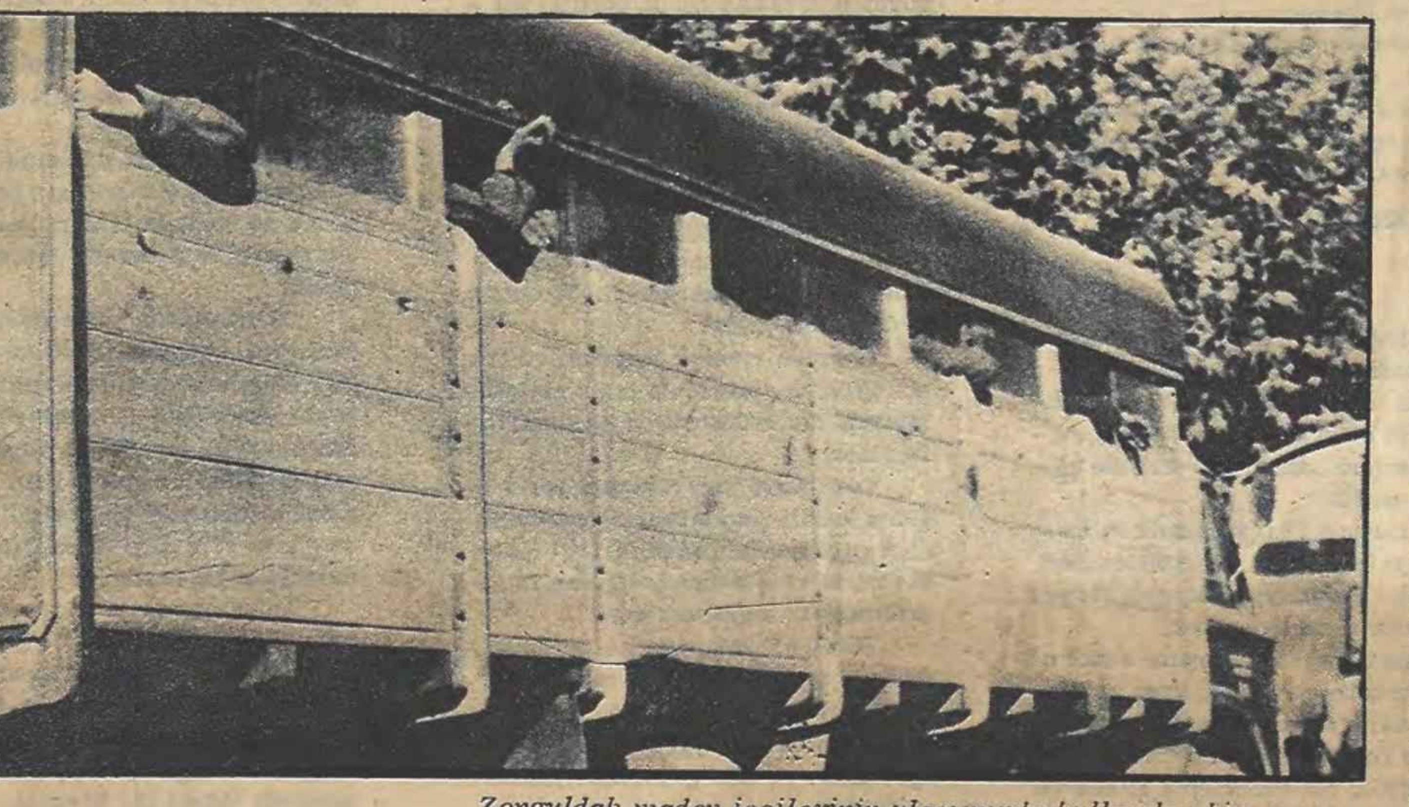
Gelgelelim yollar bozuk ve tehlikeli virajlarla dolu. Bütün bunlara ulaşım araçlarının sağlık koşullarına uymayan görünümlerini de eklersek " daha fazla üretim, daha fazla kar" amacıyla yıpratılan Zonguldak maden işçilerinin çilesinin büyüklüğünü kavrayabiliriz.

SENDİKA NE YAPIYOR?

Akla "sendika ne yapıyor?" sorusu gelebilir. Sendikanın Türk-İş'e bağlı Maden-İş olduğunu, yöneticilerinin ise Zonguldakspor yönetimini işverenle paylaştığını açıklayarak sendikanın ne yaptığı sorusunun cevabını size bırakalım...

Asma bölümünde maden işçileri ocak çıkışında araçlara biniyorlar...

Zonguldak maden işçilerinin ulaşımında kullanılan bir araç...

Aster-İş Genel Başkanı da Harb-İş üyesi gösterildi

İki işyerinde yetki sahte fiş düzenleyen Harb-İş Sendikasına verildi

● Taşkızak Tersanesinde ve Tekerlekli Araç Yenileştirme Montaj Fabrıkasında referandum yapılması istendi

İSTANBUL (İSTA) Milli savunma işkolunda 2 yıl önce kurulan DİSK'e bağlı 5 bin üyeli Askeri Tersane ve Askeri İşyerleri İşçileri Sendikası (ASTER-İŞ) Genel Başkanı Ayhan Dümen basına bir açıklama yaparak Taşkızak Tersanesi ve Tekerlekli Araç Yenileştirme Montaj Fabrikası işyerlerinde çoğunluğun kendi üyelerinde olduğunun saptanmasına karşın, İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğünün taraflı olarak bu iki işyerinde yetkiyi Harb-İş'e verdiğini belirtmiştir.

Yetkinin Harb-İş Sendikasına verilmesi kararını haksız ve yanlış olarak niteleyen Dümen, uygulamanın bağımsız yargı organlarınca bozulacağına inandıklarını söylemiş, "Eğer Harb-iş düzenlediği sahte fişlerinin doğruluğunu biraz savunabiliyorsa, referanduma "evet" desin" demiştir.

SAHTE ÜYE FİŞLERİ

Taşkızak Tersanesi Komutanlığı işyerinde Aster-İş'in çağrı tarihinde çalışan 2 bin 355 işçiden 2 bin 158 işçi Harb-İş Sendikasından istifa etmiş, adlarına sahte fiş düzenlenince 1099 işçi noter kanalı ile irade beyanı vererek Harb-İş Sendikasına üye olmadıklarını belgelemişlerdir.

Bu arada düzenlenen sahte fişlerle Asker- İş Genel Başkanı ve yöneticileri de Harb-İş üyesi olarak gösterilmiştir.

Diğer işçiler de dilekçe ile İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurarak, adlarına düzenlenen üye fişlerinin sahte olduğunu bildirmişlerdir. Bu arada Aster-İş Cumhuriyet Savcılığı Toplum Suçlar Bürosu'na başvurmuş, Harb-İş Sendikasının üye fişlerini gerçek kabul ederek yetkiyi Harb-İş Sendikasına vermiştir.

Aynı uygulama Tekerlekli Araç Yenileştirme Yedek Parça Montaj Fabrikasında da yapılmış, fişlerin sahte olmasının belgelenmesine karşı burada da yetki Harb-İş Sendikasına verilmiştir.

Yalnız 54 işçinin çalıştığı işyerinde yetki Aster-İş Sendikasına verilmiştir.

KENAN DURUKAN'IN REFERANDUMU KABUL ETMESİ İSTENDİ

Aster-İş Sendikası Genel Başkanı Ayhan Dümen, Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan'ı bu işyerlerinde referanduma evet demeye çağırmış, işçilerin oylarına saygı duyacaklarını belirtmiştir.

Genel-İş İzmir'e bağlı 36 belediyede grev kararı aldı

● Grev kararı alınan işyerlerinde 10 bin işçi çalışıyor

İZMİR (THA) - DİSK'e bağlı Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası Genel-İş, İzmir iline bağlı 36 ilçe ve bucak belediyesinde, işkolu düzeyinde sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine grev kararı almış, işyerlerine ilanlarını asmaya başlamıştır.

Genel-İş Sendikası İzmir Şubelerinden edinilen bilgiye göre, sendikanın çevre belediyelerinden aldığı grev kararları toplam 10 binin üzerinde işçiyi kapsamaktadır.

Sendika yöneticileri, grev kararı alınan işyerleri arasında Gültepe, Yeşilyurt, Çamdibi, Torbalı gibi CHP'li belediyelerin de bulunduğunu söylemişlerdir. Çeşme, Urla, ve Güzelbahçe belediyelerine ise grev ilanlarını astıklarını bildiren ve bu belediyelerde greve başlayabilmek için 6 iş günlük yasal bekleme süresinin dolması gerektiğini savunan Genel-İş İzmir Şubeleri yöneticileri, grev kararlarının, sendika genel merkezlerince alındığını anımsatmışlardır.

MADEN-İŞ, MESS' i EZECEKTİR

İlhan TUNCAYENGİN
(Avukat)

İşçi sınıfı ve emekçi halkımızın gözbebeği olan Maden-İş DİSK'in temel direği ve en savaşkan örgütüdür. Maden-İş yıllardır patronlara karşı verdikleri sınıf savaşımının çelikleştirdiği yiğit işçilerin sendikasıdır.

Patronların en saldırgan örgütü MESS artık en tehlikeli düşmanını iyi tanıyor. Maden-İş'i yenedikçe işçi sınıfının savaşımını geriletemeyeceğini biliyor. Parababaları 1970 lerdeki DİSK'i yok etme girişimlerinin şanlı 16 Haziran direnişi ile paramparça olduğunu unutmuyorlar. Bu nedenle oyuna daha ince yapılmış hesaplarla önceden hazırlıklı olarak girdiler. Milyarlık fonlar kurdular, Devlet işletmelerinin bu fonlara para yatırmasını sağladılar. MESS patronları sadece zararlarını değil elde edemediği kârları da vaadediyor. Aldığı bu desteklerle MESS Maden-İş'i dolayısı ile DİSK' i sonuç olarakta işçi sınıfı ve emekçi halkımızı yenebileceklerini, ülkeyi dikensiz gül bahçesine çevirebileceğini sanıyor. Ancak MESS'de onu destekleyenlerde yanılıyorlar.

Patronların paraları varsa, milyarlık fonları varsa, bizimde milyonlarca işçi ve emekçimiz var. Biz milyonlarcayız. Hepimiz gönlümüzle, varımız yoğumuzca fedakarlığımızca sarsılmaz güven ve inancımızla sonuna kadar yiğit Maden-İş işçilerinin yanındayız. Biz milyonlar sıkılmış bir yumruk gibi güvenle inançla sıkılmış bir yumruk, tek bir yürek gibi haykırıyoruz. DGM'yi EZDİK SIRA MESS'de.

Parababası sömürgenler, ki bunlar emperyalizmin uşakları işçi sınıfı ve emekçi halkımızın katmerli sömürülmesinin sanıkları, siz Maden-İş'i ne sandınız? Siz DİSK'i ne sandınız? Siz Türkiye İşçi Sınıfını ve emekçi halkını ne sandınız? Bizleri.. Maden-İş grevinin Türkiye İşçi Sınıfının ve emekçi halkının geleceği için verilen bir sınıf savaşımı olduğunu anlamaz mı sandınız?

Yanıldınız Emperyalizmin işbirlikçisi MESS üyeleri ve onun destekçileri, yanıldınız işçi sınıfı ve emekçi halkın düşmanları. Çünkü biz işçiler ve emekçiler Maden-İş'in grev savaşımının bizim geleceğimizin yani bizim savaşımız olduğunu biliyoruz Bu nedenle Maden-İş saflarında hepimiz bir vücut bir gönül, bir ses bir yumruk olduk.

Maden-İş'i yenemezsiniz bay parababaları çünkü biz milyonlarız. Maden-İş yanına aldığı gücüne kattığı milyonların gönüllü ve kararlı gücü ile MESS'i ezecektir. Emperyalistlerin ve faşistlerin umutları boşa çıkacaktır.

Türkiye işçileri ve emekçileri kazancını, ekmeğini ve aşını Maden-İş'in grevci işçileri ile paylaşmak için yarışıyor. Bununla da kalmıyor. Emperyalizme ve faşizme karşı olan tüm toplumsal demokratik güçler arasındaki birlik dayanışmanın örülmesinni sağlıyor. Ulusal Demokratik Güçlerin Maden-İş grevine böylesine sahip çıkışı işçi sınıfının birliğine ve dayanışmasını geliştirdiği gibi, işçi sınıfı ile köylülüğün, memurun, esnafın bağlaşıklığını sağlamanın koşullarını yaratıyor. Böylece bütün ulusal demokratik güçlerin aynı sel yatağından işçi sınıfının utkan geleneğinin yol göstericiliğinde akmasını kolaylaştırıyor.

Dün DGM'yi EZDİK diyorduk, bugün DGM'yi EZDİK SIRA MESS'de diyoruz. Yarın ise MESS'i de ezdik sıra Burjuvazi'de diyeceğiz.

Biz milyonlarız biz yenilmeyiz.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız tüm Ulusal Demokratik Güçler işçi sınıfı hareketinin Utkan geleneğinin örgütlü öncülüğünde İleri Demokratik Bir Düzen'i devrim yoluyla kuracaktır.

Yaşasın Maden-İş Yaşasın DİSK...

İŞÇİLER SORUYOR UZMANLAR CEVAPLIYOR

Feriha ŞENOCAK

Kıdem Tazminatı

SORU

Kıdem tazminatından gelir vergisi kesilir mi?

CEVAP

Esas olarak kıdem tazminatından gelir vergisi kesilmez. Ama aldığınız tazminat, 24 aylık brüt ücretinizi geçiyorsa, 24 aylığınızı geçen miktardan ücret gibi gelir vergisi kesilir.

Örnek: Bir aylık brüt ücretiniz 1800 lira olsun. Bu durumda, 24 aylık ücretinizin tutarı, 43. 200 liradır.

Kıdem tazminatınız tam 43.200 lira veya daha az ise vergi kesilmez. Diyelim ki, tazminatınız 50.000 lira tuttu. Bu durumda, tazminatınız 24 aylık ücretinizi, 50.000-43.200=6.800 lira aşıyor.

İşte sadece bu 6.800 liradan gelir vergisi kesilir.

300 YSE işçisi tekrar işe alındı

DİYARBAKIR (THA) Seçimlerden sonra "kadro fazlalığı" gerekçesiyle işlerine son verilen 300 işçi, YSE Genel Müdürlüğünün emri üzerine tekrar işe alınmışlardır.

Edinilen bilgiye göre, seçimlerden önce YSE 12. Bölge Müdürlüğü ile, YSE İl Müdürlüğüne alınan 300 işçinin seçimlerin sonuçlanmasından hemen sonra "kadro fazlalığı" gerekçesiyle işlerine sonverilmiştir. İşlerine son verilen 300 işçi, YSE Genel Müdürlüğüne başvurarak, işten çıkarılmalarının kanunsuz olduğunu ve tekrar işe alınmalarını istemişlerdir. Genel Müdürlüğün emri üzerine işe alınan 300 işçi ile ilgili olarak yetkililer, herhangi bir açıklama yapmamışlardır.

Çinkur' da uyuşmazlık sürüyor

DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen Sendikası ile Kayseri'de kurulu Çinkur arasında bundan bir süre önce başlayan uyuşmazlığın sürdüğü öğrenilmiştir.

600 işçinin çalıştığı Çinkur işyerinde Dev Maden-Sen Sendikasının uyuşmazlığa düşmesi sonucunda, Uzlaştırma Kurulu Kayseri Bölge Çalışma Müdürlüğünde bir toplantı yapmış fakat bu toplantıdan da bir sonuç alınamamıştır.

İSTA muhabirinin aldığı bilgilere göre uzlaştırma toplantıları bundan sonra Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğü nezdinde sürdürülecektir.

Dev-İş' li işçiler sözleşme imzalanması için açlık grevi yapıyorlar

Kıbrıs Sanayi Holding' te üç işçi açlık grevine başladı

LEFKOŞE-(POLİTİKA) Kıbrıs Türk Sanayi Holding Limited Şirketinde çalışan üç işçi, Kıbrıs Türk Federe Meclisinin karşısındaki Atatürk Meydanında üç gün sürecek açlık grevine başlamıştır. KTFD'de ilk kez açlık grevi yapılmaktadır.

İşçiler üyesi bulundukları Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu (Dev-İş) le Holdingin toplusözleşme imzalanmasını sağlamak ve sorunlarını kamuoyuna duyurmak için açlık grevine gittiklerini ifade etmişlerdir. Holdingde çalışan işçilerin büyük bir kısmının kendi üyesi olduğunu savunan Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu, sözleşmenin imzalanması için bir süre önce 24 saatlik bir uyarı grevi yapmıştı. Bunun bir sonuç vermemesi üzerine, Dev-İş holdinge bağlı fabrikaların bazılarında süresiz grev başlatmıştı. Süresiz grevin 35. gününü doldurmuş olmasına rağmen sözleşme imzalanmamıştır.

Kıbrıs Türk Federe Devleti Bakanlar Kurulu ise çeşitli toplantılarda konuyu görüşmüş, Federe Meclis'ten grev ve lokavt yasasının geçmesinden sonra durumun düzenlenmesini karara bağlamıştır.

Bakanlar Kurulu ayrıca yeni toplu-iş sözleşmesinin, ilgili yasanın kabulünden sonra çoğunlukta olan sendika ile Sanayi Holding arasında imzalanmasını kabul etmiştir.

Şimdiye kadar birkaç ilde toprak reformunun tamamlanmış veya başlamış olması gerekirken, geçmiş hükümet, Urfa'daki ilk uygulamayı bile engellemiştir. Hükümetimiz ilk iş olarak, Urfa'da kamulaştırılan toprakların süratle topraksız veya az topraklı köylülere dağıtımını sonuçlandıracaktır.

Hükümetimiz çiftçilerin gelirini artırıcı ve gelir dalgalanmalarını önleyici, üretimi yönlendirici bir destekleme politikası uygulayacaktır. Hangi alanda üretime ağırlık verilirse daha çok gelir sağlanacağı ve devlet desteğinden yararlanılacağı üreticilere önceden duyurulacaktır. Bir yandan üreticinin gelirini koruyucu, öteyandan yurt içi ve yurt dışı sürümü artan ürünlerin üretimini özendirici bir destekleme politikası uygulanacaktır. Bu politikaların gelir dağılımını küçük ve orta çiftçi lehine değiştirecek biçimde uygulanması sağlanacaktır.

Dünyadaki ve Türkiye'deki hızlı nüfus artışı tarımsal verimin arttırılmasını zorunlu kılmaktadır. Tarımsal verimi arttırmak için küçük ve orta çiftçiye yönelik kredi olanakları büyük ölçüde artırılacaktır ve sulamaya, kırsal elektriklendirmeye, köy yollarına büyük önem verilecektir. Yeni sulama projeleriyle ve bütün yurda yaygın çok sayıda göletlerle ve derin kuyularla, yeraltı ve yerüstü su kaynakları değerlendirilerek her yıl sulanan toprak miktarında büyük artışlar sağlanacaktır. Kurulu sulama şebekelerinin ihmal edilmiş bakımı yeni bir düzenleme ile sürekli olarak iyi bir durumda tutulacaktır.

Tarımda üretimi artırmak için gerekli tarımsal donanımdan ve girdilerden çiftçilerin yeterli düzeyde yararlanmaları sağlanacaktır. Tarımsal araç ve gereçlerin yerli üretimi için gerekli sanayi yatırımları hızlandırılacaktır. Çiftçilerin araçlarını ve gereçlerini aracısız olarak ya da, peşin ödeme güçleri yoksa, uygun krediyle almaları sağlanacaktır. Gübre ve ilaç, zamanında, yeterli miktarda ve ucuz fiyatla aracısız olarak çiftçilere sağlanacaktır. Tarım ve hayvancılık uzmanlarının ve teknisyenlerinin bilgilerini üreticiye sürekli olarak aktarmaları güvence altına alınacaktır.

Devlet üretme çiftlikleri

Devlet üretme çiftlikleri araştırma merkezleri ve devlet haraları, daha verimli çiftçilik ve hayvancılık yöntemlerini ve yeni teknolojileri çevrelerine yayacaklardır, köylüyle işbirliği halinde çalışacaklardır.

Bütün yurtta modern hayvancılık ve yan tesisleri hızla geliştirilecek, hayvan başına üretimin çağdaş ölçülere uygun düzeye yükselmesi için her çaba gösterilecektir. Hayvansal besin tüketiminin yaygınlaşıp artması özendirilecektir.

Büyük tüketim ve ihracat merkezlerine yakın yörelerde mera hayvancılığının besi hayvancılığı ile tamamlanması için yetiştiricilere kredi desteği sağlanacaktır. Hayvansal ürünleri işlemek için üreticilerin kuracakları kooperatifler desteklenecektir. Yem sanayii bütün yurda yaygın olarak geliştirilecektir.

Sularımızın balık ve başka ürün zenginliklerinin yenilenme dengesini korumak ve bu ürünleri en verimli biçimde değerlendirmek için devlet gerekli düzenlemeleri, araştırma ve aydınlatma görevini yapacaktır. Balıkçıların açık deniz balıkçılığına geçmeleri özendirilecektir. Donanım ve pazarlama kooperatifleri kredi, bilgi ve eğitim desteğine kavuşturulacaktır. İç sularda kültür balıkçılığının geliştirilmesi desteklenecektir.

Hükümetimiz, ormanlarda, köylüyü yüksek gelir düzeyine ve geniş güvenceye kavuştururken, ormanların korunmasını ve gelişmesini de demokratik yöntemlerle kolaylaştırıcı bir düzen kuracaktır.

Kendi yörelerinde orman alanlarının geliri, orman köylülerinin kooperatiflerine bırakılacaktır. O alanlardaki orman işletmeciliğinde orman köylülerinin devlet desteğiyle kuracakları kooperatiflere geniş yetki tanınacaktır. Orman işletmeciliğinde devletin işlevi, daha çok kooperatiflerin işletmeciliği başarılı ve etkin biçimde yapabilmelerine yardım etmek olacaktır. Bu arada da devlet, verimli orman işletmeciliği için gerekli kamu hizmetlerini ve başta orman yolları olmak üzere yeterli altyapıları sağlayacaktır.

Bunun için devlet, orman köylülerinin kooperatifleriyle uzun dönemli sözleşmeler yaparak, köylü ailelerinin sürekli iş ve gelir olanaklarına kavuşmalarını ve kendileri için de çocukları için de geleceğe güvenle bakabilmelerini sağlıyacaktır.

Geliri kendisine bırakılan orman alanlarını, köylü, devlet yardımı ile koruyacaktır. Ormanların korunup gözetilmesinde, geliştirilmesinde ve yeni ağaçlandırma çalışmalarında, orman köylülerinin kooperatifleriyle devlet yakın işbirliği ve dayanışma içinde olacaktır.

Orman ürünlerinin yurtta ve yurt dışında orman köylüleri kooperatiflerince pazarlanması sağlanacaktır.

Orman niteliğini yitirmiş alanları yasa uyarınca orman rejimi dışına çıkarılarak çiftçilik için köylülerin yararına sunulması hızlandırılacaktır.

Tarım kesimine katılacak bu toprakların adaletli olarak ve en kısa sürede dağıtımı için görevli komisyonların sayısı arttırılacaktır.

ECEVİT HÜKÜMETİNİN PROGRAMI

3

İşçi örgütlerinin etkinliğini sınırlayan yasa kuralları değiştirilecek"

İşçilerin kıdem tazminatı haklarından yoksun bırakılmaları önlenecek

Halkın yerel yönetimde söz hakkı ve denetleme olanakları genişletilecek

Eğitimde olanak eşitliği, yaygınlık süreklilik ve birlik sağlanacak

Orman kapsamı dışına çıkarılamıyan topraklarda yaşıyan köylülerden geçimi tarıma bağlı olanlara uygun yörelerde tarıma elverişli toprak sağlanacaktır.

Bir yandan yeni ormanlar yetiştirilirken bir yandan da tarla, bağcılık, zeytincilik ve her türlü yemişçilik gibi tarım işletmeciliklerinde veya hayvancılıkta kullanılmaya daha elverişli orman yörelerinden köylülerin veya kooperatiflerinin bu amaçla yararlanabilmeleri sağlanacaktır.

Dağ köyleri halkının gelir olanaklarını arttırmak için yerel koşullara uygun özel programlar uygulanacaktır.

Çalışanların hakları korunacak

Sayın Üyeler:

Emeği en üstün değer sayan hükümetimiz, çalışanların haklarını korumayı, genişletip yaygınlaştırmayı ve toplumsal güvenlikten tüm yurttaşları yararlandırmayı bir insanlık ödevi olarak görmektedir.

Bu amaçla;

Anayasal ve demokratik işçi haklarının kullanılmasını ve işçi örgütlerinin etkinliğini sınırlayan yasa kuralları değiştirilecektir.

Toplusözleşme yetkisi bakımından anlaşmazlık çıkan durumlarda, işçilerin yetkili sendikayı oylarıyla belirliyebilme hakkı tanınacaktır.

Tarım iş yasası çıkarılacaktır.

Tarım kesimindeki, genellikle mevsimlik veya geçici işlerdeki, o arada yapı iş kolundaki işçilerin, ayrıca kapıcıların ve ev hizmeti görenlerin, örgütlenebilmeleri ve haklarını yeterli düzeyde koruyabilmeleri, toplumsal güvenlikten etkin biçimde yararlanabilmeleri kolaylaştırılacaktır.

Bir yandan işsizliği azaltıcı bir ekonomi politikası izlenirken bir yandan da işçiler için işsizlik sigortası kurulacaktır.

İşçilerin kıdem tazminatı haklarından yoksun bırakılmaları önlenecektir.

Lokavtın kaldırılması veya, bu kabul edilmezse, kötüye kullanılmasına karşı etkin önlemler alınması Türkiye Büyük Millet Meclisine önerilecektir.

Çocukların, gelişmelerini engelleyici yaşta ve biçimde çalıştırılmalarına karşı etkin önlemler getirilecektir.

Çalışan kadınların hak ve ücret eşitliğinden eksiksiz yararlanabilmeleri, çalışma yaşamı gerekleriyle analık sorumluluğunu daha kolay bağdaştırabilmeleri sağlanacaktır. Doğum öncesi ve sonrası izin süreleri bakımından çalışan kadınlar arasındaki eşitsizlikler giderilecektir.

Toplumsal güvenlik kurumlarının sağladığı haklar ve olanaklar arasındaki eşitsizlik ve dengesizlikler giderilecektir.

Kooperatifçilik hareketiyle bağlantılı olarak bütün köylüler toplumsal sigortalara ve tarım sigortasına kavuşturulurken, sigorta kapsamı dışında kalıp da yeterli özel gelirden yoksun bulunan bütün yaşlılara çalışamıyacak durumdaki engelli kişilere devletçe yeterli düzeyde aylık bağlanacaktır.

Engelli kişilerin meslek ve sanat eğitimi ve iş bulma olanakları genişletilecektir.

İşçilerin emekli, dul ve yetim aylıkları, kamu görevlileri için olduğu gibi, ücretlerdeki genel yükselişlerle orantılı olarak kendiliğinden arttırılacaktır.

Eski ve yeni emeklilik hakları arasındaki tüm eşitsizlikler giderilecektir.

Belli durumlarda esnaf ve sanatkarlar için de işsizlik sigortası kurulacaktır.

İş sağlığı ve iş güvenliği önlemlerine etkinlik kazandırılacaktır.

Toplumsal güvenlik kurumlarının yönetiminde demokrasi kuralları en ileri ölçüde uygulanacaktır.

Hükümetimiz, bütün özgürlükçü demokratik ülkelerde olduğu gibi, kamu görevlilerinin de, durumlarının bazı özellikleri gözönünde tutularak, sendikacılık ve toplusözleşme haklarına kavuşturulmalarını gerekli görmektedir.

Kamu yönetiminde bu konuda yeni düzenlemeler yaparken, gerekli önerilerimizi de Yüce Meclislerin takdirine sunacağız.

Yurt dışındaki işçilerimizin haklarını korumak ve genişletmek, yabancı ülkelerdeki yaşam koşullarına uyabilmelerini ve eğitim olanaklarından yararlanabilmelerini kolaylaştırmak, ulusal kültürümüzle bağlantılarını sürdürüp geliştirmek, Türkiye'yi tanıtmalarına yardımcı olmak ve Türkiye'nin uluslararası ilişkilerine katkılarını geliştirebilmek için etkin ve demokratik bir örgütlenme sağlanacaktır.

Demokratik işçi haklarının yeterince tanınmadığı ülkelerdeki Türk işçilerinin durumuna hükümetimiz özel ilgi gösterecektir.

Dışarda ve Türkiye'de edindikleri emeklilik ve başka toplumsal güvenlik haklarının birleştirilmesinde, dışarda edindikleri hakların Türkiye'ye aktarılmasında karşılaştıkları güçlükleri ve aksaklıkları gidermek, iş güvenliklerini ve serbest dolaşım haklarını sağlamak üzere gereken girişimlerde bulunulacaktır.

Yurt dışındaki işçilerimizin, yurda döndüklerinde, bilgi ve tecrübelerine uygun iş bulmaları, işyeri açmaları, yurda dönmeden veya döndükten sonra ortak yatırımlarla gelirlerini güvence altına almaları ve yurt kalkınmasına katkıda bulunmaları kolaylaştırılacaktır.

İşçilerimizin gümrüklerde karşılaştıkları güçlükler giderilecektir.

Yurt dışındaki işçilerimize ve öteki yurttaşlarımıza oy hakkı tanınacaktır.

Hükümetimiz esnaf ve sanatkarlara iş ve gelir güvenliği sağlamayı ve ekonomideki veya teknolojideki değişimlere uyabilmelerini kolaylaştırmayı, sosyal ve ekonomik açıdan gerekli saymaktadır.

Esnaf ve sanatkarın kredi olanakları büyük ölçüde genişletilecektir.

Çıraklık, çağımızın ve değişen teknolojinin gereklerine uygun biçimde yasayla düzenlenecektir. Esnaf ve sanatkârın belli koşullara uygun olarak sağladığı çıraklık eğitimiyle örgün meslek eğitimi arasında bağlantı kurulacaktır.

Sayın Üyeler:

Halkın sağlık bakımının bir kamu hizmeti olarak ücretsiz karşılanması, Devletin başta gelen insanlık ödevidir.

Bu anlayışla, Hükümetimiz, bir yandan toplumsal sigortaları hızla yaygınlaştırırken, bir yandan da halkın sağlık kuruluşlarından yararlanmada karşılaştığı güçlükleri giderici ve sağlık hizmetlerini yurttaşların evine kadar götürücü çözüm ve düzenlemeler sağlayacaktır.

Tüm zamanını kamu görevine ayıran hekim sayısı özendirici çözümlerle çoğaltılacaktır ve sağlık kuruluşlarından yararlanmak için halk özel muayenehanelere baş vurma zorunluğundan kurtarılacaktır.

Çevreye yönelik koruyucu hekimlik hizmeti, Devletin, yerel yönetimin ve toplumsal güvenlik ve hizmet kurumlarının işbirliğiyle, toplumun, tümünü kapsayan ve sürekli işleyen etkin bir düzene bağlanacaktır. Kişiye yönelik koruyucu hekimlik hizmetleri sağlık bakım hizmetleriyle bir arada yürütülecektir.

Sağlık kuruluşlarının ve hekimlerin yurda dengeli dağılımı, ihmal edilmiş yörelerin sağlık gereksinmesinin öncelikle karşılanması ve sağlık kuruluşları arasında etkin bir iş birliğiyle, yatak ve bakım olanaklarının tam değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Her düzeyde sağlık personeli yetiştirilmesi hızlandırılacaktır.

Büyük kentler dışında, o arada Doğu ve Güneydoğu Anadoluda açılan ve açılacak olan tıp fakültelerinin eğitim olanakları hızla geliştirilecektir.

Besin maddelerinin Devletçe ve yerel yönetimce etkin biçimde denetimi sağlanacaktır. Sağlıklı beslenme koşulları konusunda yaygın eğitim programları düzenlenecektir.

Kamu kuruluşları ve özellikle, toplumsal sigorta kuruluşları eliyle ilaç ham maddesi ve ilaç sanayii geliştirilecektir. İlaç fiyatları halkın satın alma gücüne uygun düzeyde tutulacaktır.

Engelli kişilerin eğitimine, toplumsal ve ekonomik sorunlarının çözümüne ve iş bulmasına Devletçe büyük özen gösterilecektir.

Sayın Üyeler:

Hükümetimiz, gelişmeyi hızlandırırken, doğadaki dengeyi ve insan sağlığını korumağa, doğayla insan ve toplum yaşamını uyumlulaştırmağa özen gösterecektir.

Yerleşme ve kentleşme politikası

Yerleşme ve kentleşme politikasını bu anlayışla düzenleyecektir.

Bazı büyük kentlerde insan sağlığını tehdit edici ölçülere varan çevre kirlenmesi sorununa öncelikle çözüm aranacaktır.

Kentleşmeyi kırsal alanlara kadar yaygınlaştırarak ve sınaileşmeyi köye kadar ulaştırarak dengeli bir yerleşme düzeni sağlıyacaktır.

Arsayı spekülatif kazanç aracı olmaktan çıkarmak üzere, arsa arzını arttıracak, arsa kullanımını kamu denetimine bağlıyacak, gecekondu yapımını sağlıklı bir düzenleme içinde yasallaştıracaktır ve konut kredisinden yararlanma olanaklarını genişletecektir. Konut kredilerinden yararlanma koşullarında dargelirlilere özel olanaklar sağlanacaktır.

Belediyelerin yetkileri arttırılırken, yeni kentleşme alanlarında etkin bir kamu denetimi kurulacaktır.

Konut yapımında kaynak israfı önlenecektir. Deprem yörelerindeki konutların depreme dayanıklı duruma getirilmesi bir plan içinde ele alınacaktır. Toprak kayması olan yerlerdeki yurttaşlarımızın yeni yerleşme alanlarına geçebilmeleri hızlandırılacaktır.

Kentlerimizin su, yol, kanalizasyon hizmetlerini yeterli düzeyde sağlamak için Devlet, belediyelere yardımcı olacaktır. Bu gibi hizmetlerden gecekondularda oturanların eksiksiz yararlanmaları sağlanacaktır.

Belediyelere, gelirlerini adaletli yollardan arttırabilmeleri, hizmetlerini gereğince yapıp geliştirebilmeleri için yasalarla geniş ve esnek yetki tanınacaktır. Kamu gelirlerinden belediyelerin daha yeterli ve adaletli pay alabilmeleri sağlanacaktır.

Belediyelerin yetki ve görev alanları, kentlerin beklenen veya istenen gelişme alanları yönünde genişletilecektir. Öylece kentlerde aşırı yığılma önlenebileceği gibi, yeni yerleşme alanlarında düzenli ve sağlıklı kentleşme de güvence altına alınacaktır.

Halkın yerel yönetimde söz hakkı ve denetleme olanakları genişletilecektir

Aşırı fiyat oynamalarını ve pahalılığı önlemek üzere belediyeler düzenleme satışlarına özendirilecektir.

Çalışan halkın ulaşım sıkıntısını sona erdirmek üzere, kent içi toplu taşıma sistemlerine öncelik verilecektir. Büyük kentlerde kitle ulaşımının hızla geliştirilmesi için belediyelere Devletçe yardım edilecektir.

Sayın Üyeler:

Eğitimde Hükümetimiz, öncelikle can güvenliğini ve öğrenim özgürlüğünü sağlayacaktır. Geride bıraktığımız iki buçuk yıllık dönemde, yasal hakları çiğnenerek okula alınmayan, veya can güvensizliği nedeniyle okula gidemeyen öğrencilere, yitirdikleri ders yılı, hızlandırılmış programlarla geri kazandırılacaktır.

Öğrenciler arasında siyasal düşüncelerine göre ayırım yapılması ve okulların, uygarca tartışma ölçüleri ötesinde, siyasal çatışma yerlerine dönüştürülmesi kesinlikle önlenecektir.

Siyasal ve toplumsal düşünceleri ne kadar ayrı olursa olsun, gençlerimiz ve çocuklarımız arasında arkadaşlığın yerleşeceği, sevginin yeşereceği bir ortam oluşturulacaktır.

Öğrenci yurtları, birbirine düşman ve kapalı kaleler veya ideolojik savaş alanları durumundan çıkarılacaktır.

Sokaklarında çocuklar gençler vurulmayan bir Türkiye, anaların babaların çocuklarını okula, üniversiteye, yurtlara korkusuz gönderebildikleri bir Türkiye, Hükümetimizin ilk hedefidir. Silahlara hedef olanlar kadar, genç yaşta ellerine silah verilen, yüreklerine kin ve düşmanlık zehiri akıtılan çocuklarımızı da kurtarmak, demokrasimizi ve ülkemizin, geleceğini güvence altına almanın gereğidir.

Eğitim politikası

Sayın Üyeler:

İzleyeceğimiz eğitim politikası;

Özgürlükçü demokrasiyi güçlendirici,

İnsanlıkçı ve barışçı,

Atatürk ilkelerini ve milliyetçiliğini, Devletimizin güvencesi olarak ve çağdaş uygarlığın göstergesi olarak yeni kuşakların bilincinde yaşatıcı,

Milli birliği ve bağımsızlığı güçlendirici,

Milli kültürü, çağdaş insanlık kültürüyle uyumlu olarak geliştirici, nitelikte olacaktır.

Eğitimde olanak eşitliği, yaygınlık, süreklilik ve birlik sağlanacaktır. Özellikle dar gelirli aile çocuklarının yatılı, kredili ve burslu öğrenim olanakları genişletilecektir.

Okur-yazarlık sorununu eğitim görmüş yurttaşların da gönüllü katkısıyla kısa sürede çözmek için gerekli çaba gösterilecektir.

İlkokul öğrencilerinin kitap gereksinmeleri Devletçe karşılanacaktır.

Planlı gelişme gereklerine göre eğitilmiş insan gücü yetiştirilmesi, orta öğretimden başlanacak, yönlendirici ve özendirici yöntemlerle düzenlenecektir.

O arada meslek öğretimi ve teknik öğretim olanakları hızla geliştirilerek köylere kadar yaygınlaştırılacaktır.

Okullarda yaparak-yaşayarak eğitim kuralı uygulanacak çocukların okul çağında iken kendilerini toplum yaşamına ve üretken çalışmalara hazırlamaları sağlanacaktır.

Bütün yüksek öğretim kurumlarında öğretim özgürlüğü sağlam güvencelere kavuşturulacaktır. Bu kuruluşların yönetimine, öğretim üyeleri, öğrenciler ve tüm görevliler katılacaklardır.

Üniversiteler yurdun her bölgesinde yaygınlaştırılıp geliştirilecektir.

Her üniversite, topluma açık, gelişmeye sürekli katkıda bulunan ve çok yönlü eğitim veren bir bütün olacaktır.

18 yaşından başlayarak gençlere oy hakkı tanınacak, gençlerin siyasal sorumluluğa erken yaşta katılmaları sağlanacaktır.

Yazışmalı yüksek öğretimle örgün yüksek öğretim arasında bağlantı ve uyum sağlanacaktır. Yazışmalı yüksek öğretimde, çağdaş eğitim teknolojisinin tüm olanaklarından yararlanılacaktır.

Üniversitelerin ve yüksekokulların öğrenci alma ve yetiştirme kapasitelerinin büyük ölçüde artırılması için gerekli çözümler getirilecektir.

Kooperatifçilik eğitimi ve iş başında eğitim yaygınlaştırılacaktır.

Eğitimin her dalında ve aşamasında öğrenciler araştırmacılığa yöneltilecek ve genel kültürlerini genişletmeye özendirileceklerdir.

Öğretmenlerin manevi ve maddi huzur içinde çalışabilmeleri güvence altına alınacak, kendilerini sürekli yeniliyebilmeleri kolaylaştırılacaktır.

Yurt dışındaki Türk çocuklarının kültür ve eğitimiyle Devlet yakından ilgilenecektir.

Hükümetimiz, insan ve toplum yaşamının manevi yönden de zenginleşmesine, insan düşüncesinin ve yaratıcılığının gelişmesine katkıda bulunmak üzere, sanat ve kültür ve çalışmalarını toplumun bütün katlarına yaymağa çalışacaktır.

Bu alandaki çalışmalar, her türlü siyasal baskıdan ve yönlendirme çabasından uzak bir anlayışla geniş Devlet desteğine kavuşturulacaktır.

Yazarların ve sanatçıların telif hakları sağlam güvencelere kavuşturulacak ve toplumsal güvenlikleri sağlanacaktır.

Sanat ve düşün yaşamına katkıda bulunanlara özel vergi bağışıklıkları ve kolaylıkları tanınacaktır.

Yetenekli sanatçıların yaşamlarını sanat çalışmalarıyla sürdürebilmeleri Devletçe kolaylaştırılacaktır.

Türk film sanatının ve sanayiinin sağlıklı bir yönde gelişmesine ve dünyaya açılmasına Devlet yardımcı olacaktır.

Konservatuarlar ve sanat okulları yaygınlaştırılacaktır.

Türk sanatının ve kültürünün, kendi özelliklerini koruyarak tüm insanlık kültürüyle sürekli alış-veriş için de gelişmesi desteklenecektir.

Başka ülkelerde yaşayan Türklerin ana dillerini ve kültürlerini yaşatmalarına ve geliştirmelerine, o ülkelerle dostça ilişkiler kurularak katkıda bulunulacaktır.

Bütün toplumda küçük yaştan başlanarak insanın düşün ve beden gücünün dengeli gelişmesine özen gösterilecektir.

Spor kuruluşları bütün yurtta yaygınlaştırılırken bunlardan kültür ve sanat çalışmalarında da yararlanılması sağlanacaktır.

Profesyonel seyir sporu geliştirilirken, halkın spor yapmasına, okul içi spora ve genellikle amatör spora büyük önem verilecektir. Amatör kulüpler devletçe desteklenecektir.

Sporun örgütlenmesinde demokratik yöntemlere ve denetime etkinlik kazandırılacaktır. Profesyonel sporun iç düzeni sağlam ve sağlıklı kurallara bağlanacak, profesyonel sporcuların hakları korunarak toplumsal güvenlikleri sağlanacaktır.

İnanç özgürlüğü

Sayın üyeler:

İnanç özgürlüğü kişinin kutsal ve dokunulmaz hakkıdır. Demokrasinin, düşünce özgürlüğü kadar ayrılmaz parçasıdır.

Özgürlükçü demokrasiyi en ileri anlamı ile benimseyen Hükümetimiz, herkesin inançlarına ve ibadetine saygılıdır ve yurttaşların dini inançlarının gereğini engelsiz özgürlük içinde yerine getirmelerini sağlamayı insanlık ödevi bilir, insana ve halka saygının gereği sayar. Laikliği din ve vicdan özgürlüğü anlamına alır. Dine bağlılığın gelişme ile ve ilericilikle, dine saygılı laiklikle çelişmediği bilincindedir.

Türk Milletinin din anlayışı, gelişmeye ve her alanda ilerlemeye toplumun bütünlüğünü ve manevi gücünü koruyarak destek olabilecek bir etkendir.

Hükümetimiz, her dinden ve mezhepten yurttaşlarımız arasında, insanlığın, milli birliğin ve milliyetçiliğin gereği olan kardeşlik duygularını ve dayanışmayı sağlamlaştırmayı ödev bilecektir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Anayasamızın ve yasalarımızın belirttiği görev ve sorumlulukları yerine getirirken dini siyasetin üstünde tutacaktır.

Hükümetimiz, Diyanet İşleri Başkanlığına, hem toplumsal ve ekonomik kalkınmamıza yardımcı olmak bakımından hem de yurttaşlarımızın din, ahlak ve maneviyat duyguları ile kişiliklerinin geliştirilip yüceltilmesi bakımından en verimli biçimde görev yapabilmesi için gereken desteği sağlayacaktır.

Toplumumuzun ve insanlığın ortak değeri olan islam dini, milli birliğin sağlanmasında, kalkınma çabalarımızın başarıya ulaşmasında, iç barışın oluşmasında ve kardeşlik duygularının geliştirilip pekiştirilmesinde kutsal bir kaynaktır.

Toplumdaki üstün yerlerinin ve kutsal görevlerinin bilincine varan, milli birliğin sağlanmasında ve toplumsal huzurun geliştirilmesinde kendilerine düşen ödevi başarı ile yerine getiren din görevlileri, Hükümetin desteğini, her türlü siyasal düşünceden uzak olarak yanlarında bulacaklardır.

Din görevlilerinin ve bilginlerinin yeterli düzeyde eğitim görmelerine özen gösterilecektir. O arada Yüksek İslam Enstitüsü Akademiye dönüştürülerek bu kuruluşun bilimsel niteliği güçlendirilecektir.

Hükümetimiz, köylerde ve dar gelirli yörelerde cami yapımına yardımcı olacaktır.

Vekil imam-hatiplerin kadro intibakları ivedilikle sağlanacaktır. Hükümetimiz bütün din görevlilerinin manevi ve maddi huzurunu sağlamayı ödev bilecektir. İmam-Hatip kadrolarının dağıtımında, hak ve adaletin duygusu içerisinde tüzük kurallarına göre davranılacaktır.

Vakıfların, camilerin ve tarihi eserlerin bakımına, korunmasına ve onarılmasına özen gösterilecektir. Yurttaşlarımızın iyilik ve yardım sevgisini değerlendirmek üzere, Vakıflar Genel Müdürlüğünün etkin ve verimli çalışması sağlanacaktır. Vakıf kaynaklarının mali gücü arttırılacaktır. Dini ve sosyal amaçlı vakıflar saptanarak, sürekliliği sağlanacaktır.

(DEVAMI YARIN)

Ortak Pazar da İsrail' in işgale son vermesini istedi

AET liderleri zirvesi Londra' da yapıldı

İngiliz halkı topluluktan çıkılmasını istiyor

LONDRA (AJANSLAR) Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)nun Londra'da yapılan zirve toplantısında, Filistin halkına bir yurt sağlanmadan Ortadoğu'da barışın kurulmasının mümkün olmadığı görüşüne varıldığı açıklanmıştır. AET'nin Ortadoğu konusundaki bu ilk açıklamasında, Filistin'in barış görüşmelerinde yeralması gerektiği görüşüne de yerverilerek, İsrail'in Filistin'in meşru haklarını tanıması istenmiştir.

Bu arada Brüksel'den yapılan bir başka açıklamada, AET'nin 9 ları arasındaki gümrük birliğinin 1 Temmuz dan itibaren yürürlüğe gireceği kaydedilmiştir. Bu ülkeler arasında tarım ve sanayi ürünleri, gümrükler kalktığından, serbestçe dolaşabilecektir. Ayrıca, bu ülkeler dışarıya karşı ortak bir gümrük oluşturabilecekler - dir. AET Zirve Toplantısı sürerken, İngilizler de sokakta Ortak Pazar'a karşı olduklarını belirten gösteriler de bulunmuşlardır. İngilizler fiyat artışlarından, özellikle de gıda maddelerindeki artışlardan AET'yi sorumlu tutmaktadır. Bu arada Gallup Enstitüsü tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçları açıklanmıştır. Buna göre, İngiliz halkının yüzde 47'si topluluktan çıkılmasından, yüzde 38'i kalınmasından yanadır. Yüzde 15'i de hiçbir görüş belirtmemiştir.

İspanya'da faşistler yönetim kademelerinden temizleniyor

MADRİD - (İSTA) İspanya'da kesin seçim sonuçları belli olduktan sonra, yönetim kademelerindeki Franco artıklarının temizlenmesi işlemine hız verilmiştir. Bu arada açıklama yapan Başbakan Suarez, bazı bakanlıkların kaldırılması ve yeni bazı bakanlıkların kurulması yolunda çalışmaların yapıldığını bildirmiştir.

İçişleri, Dışişleri ve Adalet Bakanlıklarına yine eski Suarez kabinesindeki bakanların atanacağını bildiren Suarez, Sendikalar ve Haber Alma bakanlıklarının kesinlikle kaldırılacağını açıklamıştır.

AET liderleri toplanırken, İngiliz halkı da İngiltere'nin AET'den çıkmasını savunan bir gösteri düzenlediler.

Sendikal mücadelenin zaferi

İzlanda'da işçilere ada tarihinin en büyük ücret artışı sağlandı

● *Ülkedeki balıkçıların ve kamu görevlilerin yeni zamdan yararlanamamalarının, önümüzdeki aylarda yeni buhranlara yol açacağı bildiriliyor...*

REYKJAVİK (İSTA)- İzlanda'da 7 hafta süren sendikal mücadele sonunda, adanın tarihinde görülen en büyük ücret artışının sağlandığı bildirilmektedir.

İşçi federasyonu ile işveren sendikası arasında çıkan anlaşmazlıklar çözüme bağlanmış ve her işçinin maaşına ayda 54 dolar zam yapılmıştır. İzlanda'da 211 sterlin olan asgari ücret de yüzde 26 oranında artarak 265 sterline çıkmıştır. Bu arada önümüzdeki 1.5 yıl içinde birçok işçinin yeni zamlar alacağı verilen haberler arasındadır. Anlaşma sağlandıktan hemen sonra sendikaların 1 Mayıs' ta koydukları fazla mesai yasağının ve grevlerin kaldırıldığı bildirilmektedir.

İşverenler ise ücret artışlarının enflasyon tehlikesini doğuracağını öne sürerlerken, işçi liderleriyle ücret artışı konusunda görüş birliğine varıldığını doğrulamışlardır. Bilindiği gibi İzlanda ekonomisi 1971- 74 ekonomik buhranı sırasında büyük sekteye uğramış, 1973 yılındaki petrol fiyatlarına konulan zam ve balık ihracatı piyasasında ortaya çıkan dengesizlik ülke ekonomisini iyice dar boğaza sokmuştu.

Bu arada ülkedeki balıkçıların ve kamu görevlilerinin yeni zamdan yararlanamamalarının, önümüzdeki aylarda yeni buhranlara yol açacağı kaydedilmektedir.

BM Güvenlik Konseyi Mozambik'e yardım kararı aldı

BM - (A. A.) B. M. Güvenlik Konseyi üyeleri, bütün devletleri Rodezya saldırılarına karşı savunmasını güçlendirebilmesi için Mozambik'e malzeme yardımında bulunmaya çağıran bir karar tasarısı metni üzerinde görüş birliğine varmışlardır.

Afrika ülkelerince hazırlanan ve batılı ülkelerin isteği üzerine metni üzerinde değişiklik yapılmış olan Mozambik'e yardım tasarısının oya başvurulmadan kabul edilmesi beklenmektedir.

KITALAR SORUNLAR

uğur kökden

Türkiye şansını yakalayabilecek mi?

Hükümetin kuruluşuyla güvenoyu arasını dolduran "en uzun hafta", ilginç ve çelişkili bir gelişmenin ortaya çıktığı dönem oldu. Gelişme, kuşkusuz yalnız içte değil. İçteki değişime paralel olarak dışta da.

Hafta başında, Pazartesi günü, hükümet programı CHP Ortak Grubunda, Salı günü de BMM Genel Kurullarında okundu. Bu programın okunabilmesi, Türkiye'nin son yıllara uzanan siyasal yaşamında başlıbaşına bir aşama. Bir büyük dönemeç elbette. Her ne kadar program yumuşak, "sivrilikler"den uzak, fazla yenilik ve değişiklik getirmeyen bir görünüme sahipse de, gene de en önemli yanı faşizme karşı "dur" diyen bir süreçi temsil etmesi.

Ne var ki, burada, üstünde duracağımız nokta programın eleştirisi olmayacak. Programın ağır basan iki eğilimi, ülke içi barışın sağlanması ve dış sorunlar özellikle dikkat çekici. Bunlardan iç barış, gerçi tüm seçim kampanyası boyunca sürekli işlendi. CHP, faşizme karşı demokrasiyi ülkeye yerleştirmek karşılığında bugün kazandığı oylara sahip oldu.

Ancak, dış sorunlar için aynı şeyi söylemek güç. Tersine, 1977 Haziran seçimleri dış politikadan uzak başladı ve bütünüyle dış sorunlara değinilmeksizin sona erdi. Benzeri bir durumun örneğine başka seçimlerde, hatta Kısmî Senato seçimlerinde bile raslamak olanaksız. 1977 seçimlerinin bu belirgin özelliği, hükümet programının iki numaralı maddesi dış sorunlara ayrılmasıyla tersine dönüşmüş oluyor. Demek ki, Ecevit Hükümetinin varlık nedeni, çözüm bekleyen ve askıda kalmış önemli dış sorunlarla birinci derecede ilgili.

Böyle bir zorunluluk, iktidar değişikliğinin nedenleri başka açılardan yansıtılsa ya da bilinçli bir şekilde dış sorunlar gölgede bırakılsa bile, gene de ortadan kaldırılamıyor. Bir bakıma, kimi dış sorunları ivedi çözümünü faşizme karşı kurulacak bir demokrasinin bir bedeli olarak görmek gerekiyor.

Gerçekten, Başbakan Ecevit, iktidara gelir gelmez, Kıbrıs sorunu ile Türk-Yunan ilişkilerine öncelik vereceğini vurgulamakla işe başladı. Akropolis gazetesine verdiği demeçte, Başbakan Ecevit, Yunanlı meslektaşı Karamanlis ile en kısa zamanda görüşmek istediğini belirtmeye özen gösterdi.

Gene, "en uzun hafta" nın ilk günlerinde Başpiskopos Makarios'un Ecevit'le her an görüşebileceğini dile getirmesi de, başlayan olumlu yaklaşımlar zincirinin bir başka halkası. Böylece, öteden beri sözünü ettiğimiz gibi, Ege'de yeralan Atina/Ankara/Lefkoşe üçgeninin birbirini demokratik yönde etkileme süreci yeniden başlamış oluyor. Zaten, bu bölgenin her üç merkezinde de gerçek bir demokrasi varolduğu zaman, Kıbrıs sorunu ve Türk-Yunan ilişkileri köklü çözümüne kavuşmuş olacak. Ama, Atlantik-ötesinin ve Avrupa'nın etkisinden tam olarak arınmış, gerçek bir demokrasi bölgeye yerleştiği zaman. Doğal ki, şu an için henüz bu durum gerçekleşmiş sayılmaz.

Kaldı ki, Ecevit Hükümetinin yeni Dışişleri Bakanı da bir bakıma aynı noktaya parmak basmıyor mu? Bir kaç gün önce Ankara'yı ziyaret eden (National Committes on American Foreign Policy) ABD Dışişleri Komitesi üyelerine söyledikleri sözler eş doğrultuda: "Kanımca, önce Doğu Akdeniz'de bir yumuşama ortamı yaratılmalıdır. Bu, özellikle Yunanistan'ı da kapsamak zorunda. Ondan sonra çözüm şekilleri düşünülebilir."

Belgrad'da, Batılı güçlerin "yumuşama"yı dar bir alana sıkıştırmak amacıyla gündem sorunları üstünde zaman yitirirken, Prof. Ökçün'ün bu sözleri özel bir anlam daha kazanmış olmuyor mu?

Öteyandan, aynı günlerde, Malta'da toplanmış olan Akdeniz Ülkeleri Sosyalist Partilerinin oluşturduğu "İlerici Enternasyonal"de çalışmalarını bitirdi. Türkiye, ne yazık ki, daha önce Barselona Konferansı gibi buna da katılmadı. Oysa, CHP, özellikle, artık bir iktidar partisi olarak bu Konferansa katılabilir, hiç olmazsa gözlemci yollayabilirdi.

Malta Buluşmasında, Kıbrıs'taki "tüm yabancı askerî birlikler"in çekilmesi istenmiş, Ada'nın bağımsızlığı, bloksuzluğu ve toprak bütünlüğünü korumak yönündeki mücadeleler desteklenmiştir. Bu tezin bir bölümü, zaten Denktaş-Makarios görüşmesinde kabul edildi ve belgelendi. Dolayısıyla, yeni Türkiye iktidarı için de siyasal çözüme giden yolda anlamlı bir "adım" olabilir.

Görüldüğü gibi, yumuşamaya verilecek somut anlam, içte ve dıştaki barış çabalarıyla, Ecevit Hükümeti Türkiye için uluslararası bir saygınlık kapısını açacak şansa sahip. Bu şansın kaçırılmayacağına inanıyoruz.

URUGUAY HALKI İLE DAYANIŞMA İÇİNDEYİZ

Faşizme karşı savaşım veren bir halk

27 Haziran 1973'de Cumhurbaşkanı Bordaberry'nin hazırladığı "saray darbesi" sonunda Uruguay'da ülkenin çıkarlarını hiçe sayan finans oligarşisi iktidara geldi. Bundan önce ülke ekonomisi tekeller tarafından yağmalanmış. Buna karşı çıkan ilericilere karşı yoğun baskılar yapılmıştı.

"Rosca" adı verilen finans-oligarşi, 1955 yılından bu yana hükümette ve yönetim kademelerinde etkin olmaya başlamıştı. 1968 den sonra da tam yetki ile işbaşına gelen Cumhurbaşkanı Jorge Pacheco Areco, tekelci burjuvazinin ülke ekonomisini tamamen yağmalamasına aracı oldu. Bu dönemde ülkenin parası yüzde 2500 gibi astronomik bir oranla devalüe edildi, hayat pahalılığı korkunç boyutlara ulaştı. Bu nedenle Uruguay halkının üçte biri iş aramak için yabancı ülkelere göç etmek zorunda kaldı. Yine aynı dönemde tekelci burjuvazi, baskı ve terör mekanizmalarını işleterek ülkenin durumunun düzeltilmesini ve halkın refahını isteyen ilericileri tutuklatıyordu.

1966 yılında Uruguay'ın ünlü sendikal örgütü, CNT kuruldu. Ayrıca komünistleri, sosyalistleri, hıristiyan demokratları, diğer bazı sağ partilerle soldaki küçük grupları bünyesinde toplayan "Geniş Cephe" hızla genişliyordu.

Tekelci burjuvazi, halkın giderek güçlenen muhalefetini kırabilmek ve Latin Amerika'nın "güney kolonisini" emperyalizmin üssü haline getirebilmek amacıyla açık faşizme geçmeyi kararlaştırdılar. Bu aynı zamanda, Latin Amerika'yı faşistleştirme planının bir halkasını oluşturuyordu.

ŞİLİ VE URUGUAY DARBELERİ

Uruguay'daki darbenin Şili girişiminden çok kısa bir süre önce yapılması bir rastlantı değildir. Brezilya'da 1964 de, Bolivya'da 1971'de ve 1973'de Uruguay ve Şili'de yapılan gerici darbeler emperyalizmin bu amacının çeşitli aşamalarını göstermektedir.

27 Haziran darbesinden sonra Uruguay işçileri CNT'nin önerdiği çözümleri hayata geçirmeye başladılar. 27 Haziran' da işyerleri işgal edilirken, genel grev başlatıldı, ülke ekonomisi 15 gün işlemedi CNT'nin grevi faşist darbenin niteliğini sergilemek muhalefeti genişletmek ve gericiliğin terörünü önlemek amacıyla yapılmıştı. Bu eylem Uruguay halkına büyük bir deney kazandırdı.

GREV NEYİ BAŞARDI

Grev, faşist diktatörlüğü devirmeyi başaramadı, ancak gerici darbenin halk desteğinden yoksun olduğunu sergilemesi bakımından büyük önem taşıyordu. 9 Temmuz'da faşizmin tüm kanlı eylemlerine rağmen 150 bin kişi bir araya geliyor ve Uruguay'ın ilerici sendikası CNT, faşizme karşı kurulan cephelerin temellerini oluşturuyordu. Bu hareket, geniş halk kitlelerinin desteğine sahipti. Bu destek bugün de sürmekte ve güçlenmektedir. Ayrıca emekçilerin ekonomik ve sosyal haklarını savunan bir hareket olarak işsizliğe, enflasyona ve düşen gerçek ücretlere de karşı çıkıyordu. 1968'den 1973 Haziranına kadar işçilerin satınalma güçleri yüzde 54 düşmüş, işsizlik yüzde 10 artmıştı. Uruguay'daki Haziran grevi, işçi sınıfının mücadele biçimlerinin bir birinden ayrılamayacağını açıkça ortaya koyuyordu.

URUGUAY' DA BUGÜN

Bugün CNT Yürütme Kurulu'nun ve sendikaların yöneticilerinin yarısı tutukludur. İşkence ve baskı altındadır. Ancak temellerini oluşturduğu muhalefet, savaşımı sürdürmektedir. İşten atılmalar, işkenceler, işsizlik ve terör Uruguay halkını yıldıramamıştır.

Uruguay halkı ile dayanışma da gün geçtikçe güçlenmektedir. Çeşitli uluslararası kuruluşlar, eylemleri ve yayınladıkları bildirilerle faşizmi lanetlemekte, Uruguaylı yurtseverlerin kurtarılması için girişimlerde bulunmaktadır. Dünya halkları, Şili'deki, Uruguay'daki ve diğer Latin Amerika ülkelerindeki faşist rejimlerin son bulmasını yalnızca dilemekle kalmamakta, aktif olarak savaşıma katılmaktadır. Zafer yakındır...

URUGUAY' DAKİ TÜM SİYASAL TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK

VLADİMİR TURİANSKY: CNT Başkan Yardımcısı, Elektrik ve Telefon İşçileri Sendikası Başkanı
GERARDO CUESTTA: CNT Genel Sekreteri, Maden İşçileri Sendikası Başkanı
ROSARİO PİETRAROİA: Metal İşçileri Sendikası Genel Sekreteri
LUİS IGUİNİ: Kamu Sektörü Sendikası Başkanı, Latin Amerika İşçi Sendikaları Konfederasyonu Sekreteri, Dünya Sendikalar Federasyonu Konsey üyesi
HECTOR RODRİGUEZ: Eski Tekstil İşçileri Sendikası Genel Başkanı
THAELMAN BALBİANI: Tekstil İşçileri Sendikası Başkanı
İNMER PRADA: Banka İşçileri Sendikası Başkanı
HUMBERTO RODRİGUEZ Liman ve Ulaşım İşçileri Sendikası Genel Başkanı
Ve Uruguay'daki tüm siyasal tutuklulara özgürlük!

1973'de "Geniş Cephe" tarafından düzenlenen bir miting

CNT'nin kuruluşunu kutlayan Uruguay halkı

URUGUAY HAKKINDA KISA BİLGİ

Urugay Cumhuriyeti, Güney Amerika'da, Atlas Okyanusuna dökülen Rio de La Plata'nın ağzında, Arjantin ve Brezilya arasında, 35 güney enlemi ve 56 batı boylamında bir konuma sahiptir.
Yüzölçümü: 187. 000 km2
Nüfus 2. 700. 000 kişi
Ücretli sayısı: 500. 000
Sendikalaşma oranı : Yüzde 90
Politik tutuklu sayısı: 6000

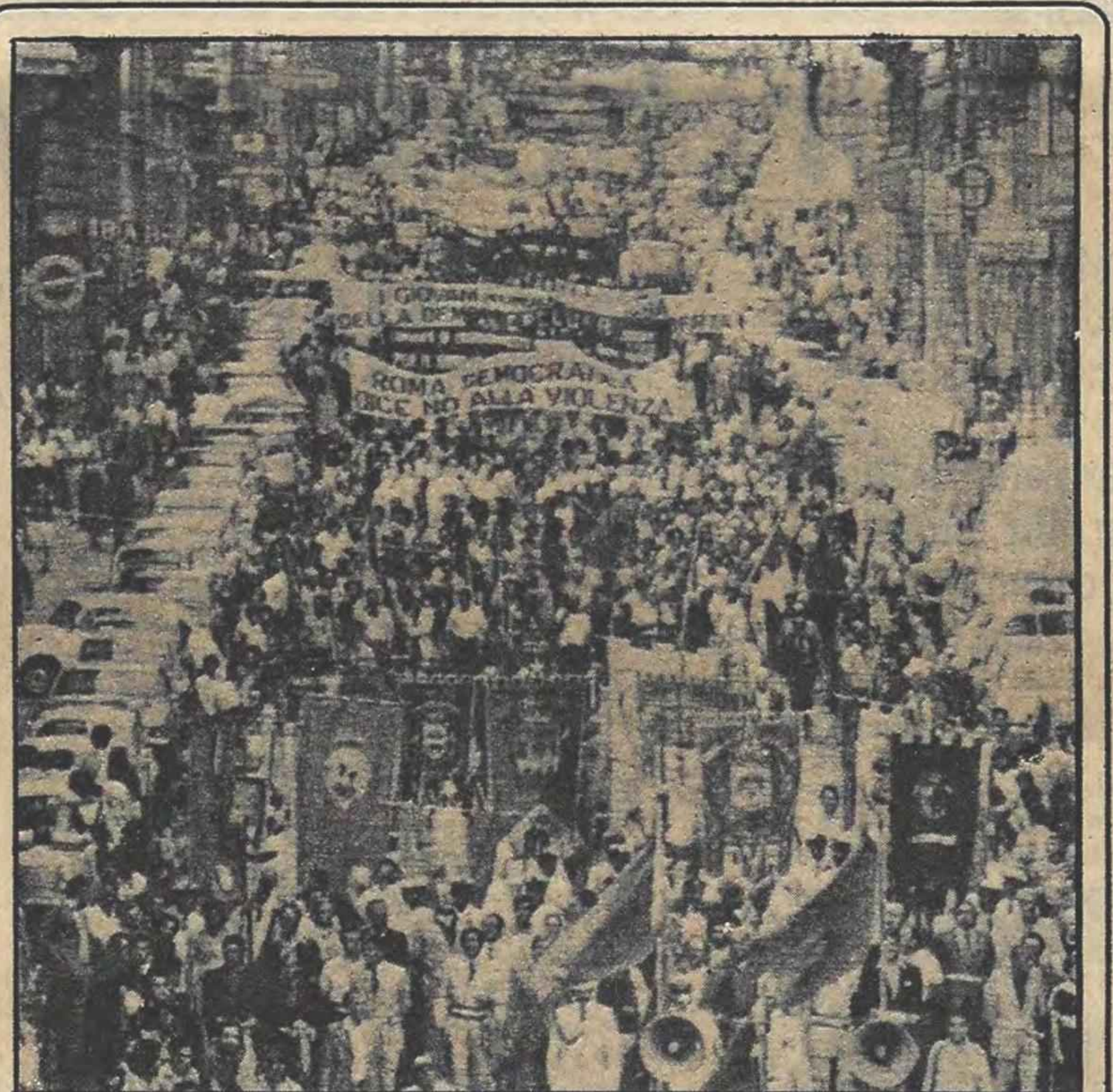
Eski Devlet Başkanı Torres' in eşi, "Ülke nüfusunun yüzde 70' i kızılderilidir" dedi

Bolivya'da kızılderililerin kısırlaştırıldığı bildiriliyor

LA PAZ-(PPA-İSTA) Bolivya eski Devlet Başkanı Torres'in eşi Bayan Ema Obleas tarafından yapılan bir açıklamaya göre, Bolivya'da kızılderililerin kısırlaştırılması işlemleri bütün şiddetiyle sürmektedir. Bayan Obleas, Quechuas ve Aymaras kabilelerinin özellikle hedef alındığını, bu iki kabilenin ise ülke nüfusunun yüzde 70'ini oluşturduğunu açıklamıştır.

Bolivya Devlet Başkanını "Pinochet"nin öğrencisi" olarak niteleyen Obleas, çocuk ölümlerinin binde 147'ye çıktığını, yaşayan çocukların da yüzde 47'sinin yetersiz gıda aldıklarını kaydetmiştir.

Ülkede ırkçılığın çok yaygınlaştığına değinen Bayan Obleas, Dünya Bankasının da onayladığı bir plan gereğince bu kadar çok kızılderilinin kısırlaştırılmasının, ülke nüfusunu değiştirmek amacına yöneldiğini de sözlerine eklemiştir.

İtalyan halkı törere ve şiddet eylemlerine karşı çıkıyor

ROMA (UPİ) İtalya'nın başkenti Roma' da İkinci Dünya Savaşı mukavemet savaşçıları tarafından düzenlenen gösteriye çok sayıda kişinin katıldığı bildirilmiştir. Gösterinin, son zamanlarda artan şiddet ve terör olaylarını hedef aldığı, aşırı sağ ve aşırı sol dışındaki tüm partilerin de gösteriye katıldıkları haber verilmiştir.

Bilindiği gibi, son zamanlarda özellikle "Kızıl Müfrezeler" denilen anarşist gruplar eylemlerini yoğunlaştırarak İtalya'daki sınıf savaşımını zor durumlara sokmaktadır.

ABD'de militarizmi öven bir film protesto edildi

Pasifik ve Kore savaşlarının tartışmalı kahramanı general Mc. Arthur'ün hayatını konu alan filmin galasını önlemek için filmin gösterildiği sinema önünde 150 kişilik bir grup gösteri yapmıştır.

Göstericiler filmin başaktörü Gregory Peck ve Frank Sinatra ile Henry Kissinger'in içeriye girmesini engellemeye çalışmışlardır.

televizyon

18.40 HEİDİ

Dizi filmin "Sevgili Dağlar" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde Sebastian Heidi'yi evine geri götürür. Küçük kız tekrar dağlara, büyükbabasına, sevdiklerine kavuşa – cağı için yerinde duramamakla, bir an önce evine gitmek istediği için sabırsızlanmaktadır. Sonunda büyükbabası, karşısındadır işte...

19.05 DENİZ KUVVETLERİ ORKESTRASI

19.30 GÖKSUDA BİR BALIKÇI

20.00 HABERLER VE HAVA DURUMU

20.40 KÜÇÜK EV

Dizi filmin "Konuşan Makine" adlı bölümü yayınla - nacak. Laura aynı sınıfta okudukları Jasch'a ve onun bilgisine büyük bir hayranlık duymaktadır. Tam o sırada kasabaya çok yeni bir icat olan ilkel bir gramofon gelir. Nellie hemen bu alete sahip olur ve onu Laura'ya karşı kullanır.

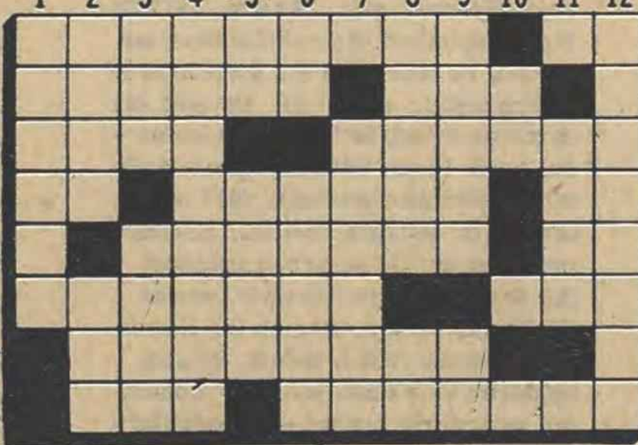
21.25 TÜRK SANAT MÜZİĞİ BİR SOLİST

21.55 HAFTANIN FİLMİ

Programda Veda El Maggie Cole adlı film yayınlanacak. Doktor Maggie Cole, kocası ile bir araştırma laboratuvarında çalışmaktadır. Bir uçak kazasında koca - sının ölmesi üzerine kendisine iş arar.

23.05 GÜNE BAKIŞ

bulmaca

SOLDAN SAĞA. 1-Toprağa bağlı köylülerin(serflerin) ürettiği ürüne ağaların, beylerin elattığı sistem-TERSİ, Bir nota. 2-Gürültülü kavga-Avrupalı emperyalistlerin ortaklığı. 3-Slogan-Titreyen. 4- Yabani hayvan barınağı-Bir müzik aracı-Lityumun simgesi.

5-Olgu (yabancı dilden)-Bir emir. 6-Koyun, keçi, vb. hayvanların beslendiği ve süt yoğurt, vb. üretildiği yer-TERSİ, Yerine getirme (Eski dilde). 7-Haberleşme (yeni dilde). 8-Karanlık (Eski dilde)-Bir çeşit yeniçeri başlığı.

YUKARDAN AŞAĞI. 1-Tekelci burjuvazinin en gerici, en ırkçı, en saldırgan, eğilimlerinin ifadesi olan devlet ve düşünce sistemi. 2-Bali, döl verme yetkinliğine eren,-İlgilendiren,özgü. 3-Göçebe ailesi-Angola'da ABD yanlısı bir örgüt 4-Yaşayışı ve davranışı derli toplu olmayan (Kimse). 5-İsim-Abide. 6-TERSİ, Yabancı-Bir balık türü. 7-Haşlanarak bakma (eski dilde) 8-Afrika'da bir ülke-Vilayet. 9-Bir erkek adı-Su (eski dilde). 10-Türkiye'nin trafikteki simgesi. 11-Arap alfabesinin ilk harfi. 12-Lokomotifin, vapurun, vb makinesini işleten kimse.

DÜNKÜ BULMACANIN

SOLDAN SAĞA: 1-Yahya Demirel. 2-Ala-Malikane. 3-Şekli-Alize. 4-Ankara İl-Kl. 5-Miat-Katil. 6-Rica-Akide. 7-Arife-İn-Mor. 8-Se-Epir-Maki.

YUKARDAN AŞAĞI. 1-Yaşam-As. 2-Alem-Re. 3-Hakkari. 4-Latife. 5-Amir-Cep. 6-Da-Aka. 7-Ela-İr. 8-Militan. 9-İkilik. 10-raZ-Lima. 11-Enek-Dok. 12-IE-İleri.

Politika nın Grevdeki maden işçileri ile dayanışma *kampanyası*

Genel toplam: 397.308,69 lira

- **Banka Makbuzunun tarih ve numarasıyla birlikte kampanyaya katılanların adlarını bir liste halinde *Politika* Gazetesine gönderiniz**

Dayanışma kampanyasına katılanlar toplanan paraları Yapı ve Kredi Bankası İstanbul Barboros Bulvarı-Şubesinde 920036-8 ve Türkiye-İş Bankasının Barboros Bulvarı Şubesinde TAS-G /110 numaralı hesaplara yatırınız

Her serbest çalışan bir günlük kazancını

Her işçi, her memur aylığının bir gündeliğini

Grevdeki maden işçilerine versin

KAMPANYAYA KATILANLAR

Dünkü Toplam 374.001.39 lira

İzmir Ece Kazan işçileri

Toplam: 4.060 lira

İzmir Fen Fakültesi memurları

Toplam : 945 lira

İzmir Demir Çelik işçileri

Toplam: 4.900 lira

İzmir Öğrenci Kantini işçileri

Toplam: 2.406 30 lira

İzmir Termo Tesisat işçileri

Toplam :878 lira

Anadolu Lift işçileri

Toplam: 4.670 lira

Sinanlar Köyü

Toplam: 260 lira

Samandağ İGD Şubesi

Toplam : 5188 lira

Bugünkü toplam: 23.307, 30 lira

(DEVAM EDECEK)

8 demokratik kuruluş sandık görevlilerini Maden-İş' le dayanışmaya çağırdı

8 Demokratik kuruluş ortaklaşa yaptıkları toplantıda tüm ilericileri yurtseverleri ,genel seçimlerde sandık görevlisi olarak alacakları paraları Maden-İş Grev Dayanışması fonuna yatırmaya çağırmışlardır.

TÜTED İstanbul Şubesi, TÖB-DER İstanbul Şubesi, Halkevleri İstanbul İl Koordinasyon Kurulu, KÖGEF, İGD, İKD, Görsel Sanatçılar yaptıkları ortak toplantıda şu açıklamayı yapmışlardır:

"Bizler tüm ilerici ve yurtseverleri genel seçimlerde sandık görevlisi olarak alacakları paraları Maden-İş Dayanışma fonuna yatırmaya çağırırız."

Öteyandan, dernekler Ankara Valisi tarafından kapatılan TÜS-DER İstanbul Şube Başkanı da, bu çağrıya tüm üyelerinin katılmasını istemiştir.

Manisa' daki demokratik kuruluşlar Maden-İş' le omuz omuza

Manisa'da 7 ilerici demokratik kuruluş, yaptıkları açıklamada DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının MESS' e bağlı işyerlerinde yürüttüğü grevleri desteklediklerini açıklamıştır.

DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikası, TÜS-DER, TÜM-DER, TÜTED, Manisa Halkevi, 450I nolu Manisa Maden-İş Lokali ve Manisa Gençlik ve Kültür Derneğinin yaptıkları ortak açıklamada, kısa adı MESS olan Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasını işbirlikçi tekelci sermayenin en talancı ve saldırgan örgütü olarak nitelemişlerdir.

Öteyandan, TÜM-DER İzmir Şubesinde, olağanüstü genel kurulunda Maden-İş'in MESS'e karşı verdiği mücadeleyi destekleme kararı almıştır.

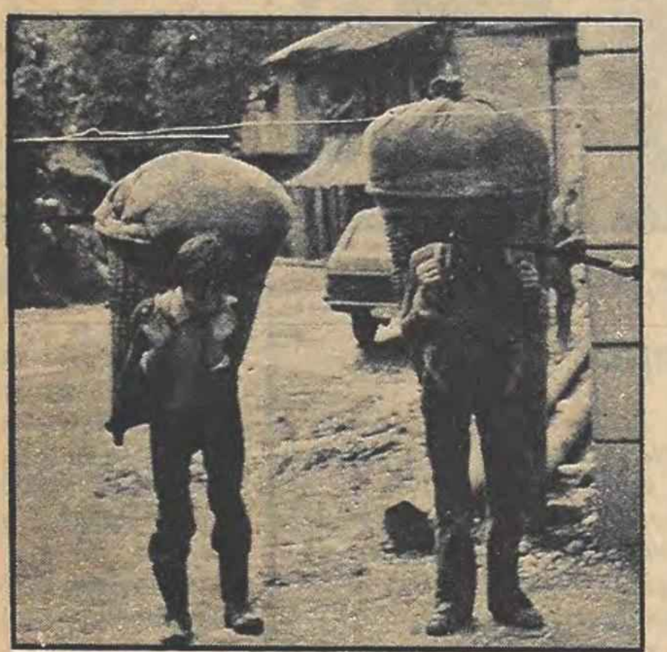

2

Üreticiler çay meslek okulu istiyor

- "Efendu, efendu; senin aday olmadığını öğrendik. Onin için hoşlandık sizu"
- "Onlar mayışlarını arttırmakla uğraşıyorlar. Biz bitmişik bezmuşuk, onlara ne? Çayı içen değil, çeken bilir"

Valilik Makamına-Rize

Salarha çevresinde 29 köy vardır. Diğer çevre köylerini de düşünürsek bu miktar oldukça artar. Bu köylere bağlı okullarda binlerce çocuk okumaktadır. Rakam olarak belirtirsek sadece Yiğitler köyü ortaokulunda 300'den fazla öğrenci vardır. Artış gelecek yıllarda çok daha fazla olacaktır.

Küfeli gençler...

Biz bu bölge halkı olarak bir de öğretim sıkıntıları çekiyoruz. Lise ve dengi okullara giden çocuklarımız, çok masraflı ve zahmetli olarak Rize'ye gelmektedir. Gelecek yılların nüfus artışına paralel olarak, öğrercilerimiz de artacaktır. Bu bakımdan şimdiden dileklerimiz vardır.

Dileklerimiz

Bölgemize bir lise açılmasını istiyoruz. Bu lisenin bünyesinde veya ayrı olarak bir de-Tarım Meslek Okulu-istiyoruz. Çünkü bu bölgemiz çay üretimi bakımından Rize'nin en geniş alanına ve üretim gücüne sahiptir. İki fabrikanın da bu bölgede kurulması bunun dayanağıdır. Bu bakımdan kurulacak- Tarım Meslek Okulunun- programının ağırlık yönünü çay konusu almalıdır.

Kurulacak okulun tespit ve programlanmasında ilgili bakanlıkların, Ziraat Fakültelerimizin inceleme yapmaları, karar vermeleri bizi son derece ilgilendirmektedir. Böylesi bir okulun mezunları, özellikle çay üreticilerinin yetiştirilmesinde, fabrikalarda, eksper gibi çok önemli kişilerin yetiştirilmesinde hayati önem taşımaktadır.

Biz köylüler, çay üretiminin, gübreleme, yetiştirme, budama, bakım, ilaçlama alanlarında, göreneklerimizi yenip, zamanımızın tarim bilimlerine göre üretim yapmak zorundayız. Üzülerek belirtiriz ki Karadeniz çaycılığına ilaçlama bile girmemiştir.

Kurulacak tarım okulunun yurdumuz çaycılığı açısından taşıdığı önem kendiliğinden ortaya çıkar. Biz köylülere pratik, uygulamalı okullar gerekli. Karadeniz Teknik Üniversitesi daha biz köylülere ulaşmamıştır. Dileğimiz sadece kendi köy ve çevremiz için değil, tüm Karadeniz'in çıkarını kapsamaktadır.

Dileğimizi DPT-ilgili bakanlıklara iletilmesini, gerekli yardımı Siz Valiliğimizden dileriz. Saygılarımla." 26-7-1976

Ömer Alkan, Yiğitler Köyü Muhtarı- Rize

Tüm köylü "istiyoruz" diyor

Okulla ilgili dilekçeyi köy halkına açık alanda okudum. Tüm köylü "istiyoruz! İstiyoruz!" diye topluca bağırıyordu. Muhtar bu istek karşısında başka bir zevk içindeydi. Yıllar önceleri okuldan bile haberi olmayan köylüler, mevcut okulla yetinmiyor, daha gelişmişini, yükseğini istiyorlardı. Kurulacak okulun programının çayı kapsaması ayrı bir anlam taşıyordu. "Pratik, uygulamalı" sözcükleri ile okulların öğreti yönünü de belirliyorlardı.

Hükümetler "herşeyi ben bilirim" anlayışından sıyrılıp halkın sesine, gereksinmelerine önem vermek zorundadırlar. Demokratik yönetimin en azından bir gereğidir bu. Halk istekleri karşısında, yetkililer düşünmek zorundadır. Bu ne güzel istek ki, "okul, okul," tutkusu halkımızın bilincine girmiş. Okullarımız kuramsal olmaktan da kurtarılıp halkın isteğine karşılık vermelidir. Üretimi arttıracak, insanları uygulama içinde yetiştirecek okullar gerekli. Çağdaş olamaktan çoktan çıkmış ezberci, soyut, uyutucu, tutucu bir eğitimi uygulamakta direnenler, halkın sesine kulak versinler. Halkımız çağı anlıyor, yorumluyor. Üretim-emek ilişkilerini kavrar olmuşlar.

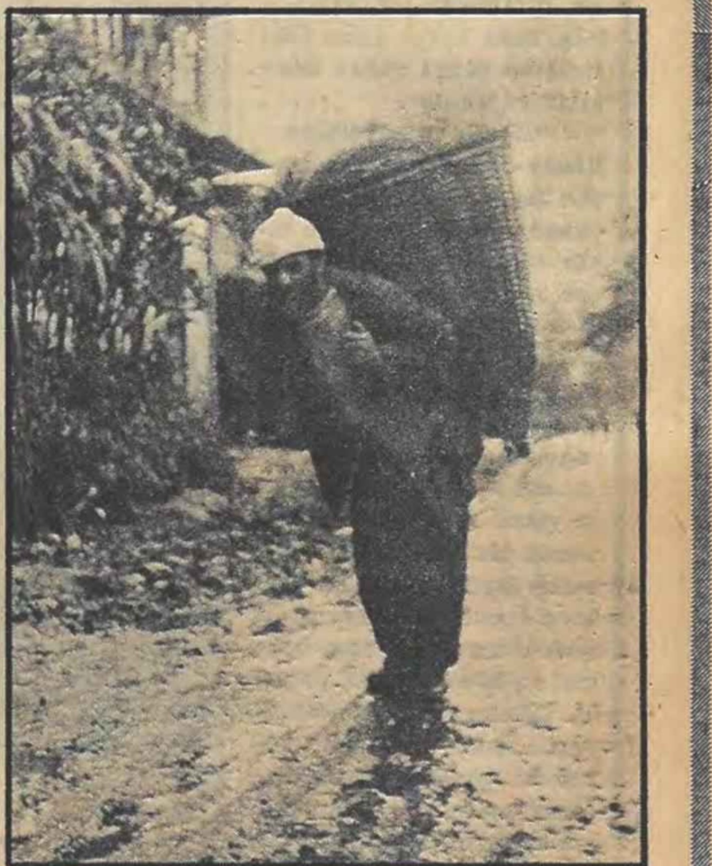
Emeklerinin karşılığını isterken, üretimlerini arttıracak okul istiyorlar. Mevcut durumlarını ortaya koyup, gelecek hakkında yorumlar yapıyorlar. Günlerdir birlikte yaşadığım köylülerimizin tutucu, uyuşuk taraflarını görmedim. Bir canlılık bir ilgi bir yakınlık var içlerinde. Kendi sorunlarına yönelmem onları daha da canlandırdı. "Efendu, Efendu senin aday olmadığını öğrendik. Onin için hoşlandık sizu. Zaten aday olsun köye bile gelmezdun. Gelsen bile bir iki saat durup kaçardun. Anladuk, öğrenduk, seni. Bizim dertlerimizi anlaysın, bizdensun, bize dert ortağu oldiniz. "Köylü böyle konuşurken, "Böyyük Türkiye yarattık" diyenleri hatırladık Onlara bir de sorduk. "Büyüklere bir diyeceğiniz var mı?" Duraladılar, düşündüler. "Ne diyebilirik, vaktiyle dediklerimiz oldu. Ama bir daha uğramadiler. Onlar daha çok mayışlarını arttırmakla uğraşıyorlar. Biz bitmişik, bezmuşuk, onlara ne? Çayı içen değil, çeken bilir." deyip görüşlerini vurguluyorlar.

Halka göre eğitim

Okulla ilgili dilekçe okunduğu zaman görüşlerini belirttiler. Köyün öğretmeni Abdullah Kabil ilk sözü aldı: "Lise, Tarım Meslek Okulu Türkiye de mevcuttur. Trabzon'da, Giresun'da mevcut olan okullar kapatılmıştır. Samsun'da var, her öğrenciyi almıyor. Genellikle geniş toprak sahibi ağaların çocuklarını alıyor. Halka yönelik bir tutumları yoktur. Bizim bölgeye böyle bir okul gerekli. Sıkı çalışma, bu dilekçenin arkasını bırakmamak gerekli. Ama kolay olmaz bu iş. Tüm köylüler uğraşmak zorundayız. Köyden gelen bu isteği sorumlular kabul etmek zorundadır."

Yiğitler köyünün muhtarı, halkı, gençleri bizden gerçekçi eğitim istiyor. "Çay çevrenin yaşamını belli bir seviyede yükseltmiştir. Bugünse, çayın görünümü tehlikelidir. Sıradan bir bitki haline getirilmiştir.. Köylünün emeği değerlendirilmez haldedir. Eğitime, okula gerek vardır. Budama, gübreleme, soyut çalışmalar, üreticiyi, eksperleri, sorumluları yetiştirmede okul gereklidir. Pratiği, verimi arttıracaktır. Önlemler alınmazsa, sorun gittikçe büyüyecektir. "Ahmet Kabil böyle diyor. Siyasal Bilgiler Fakültesinden mezun. Köyün düşünsel hayatında etkili oluyor. Özellikle gençleri çevresine toplamış. Almanca öğretmeni Hızır Kabil çocukluğunda çektiği çileleri anlatıyor. "Okul yok, Rize'ye giderdik. Odunumuzu, yiyeceğimizi kendimiz taşırdık. Eğitim çok güçtü. Şimdi hiç değilse ortaokul var. Kıymetini çekenler bilir. Çay eğitim okulu gereklidir. Genel sorunlardan soyutlanamaz."

Çay tam bir kültür bitkisi. Üçüncü beş yıllık planı açıyoruz. Çay için gerekli önlemler yok. Çaya başlıbaşına yer vermemiş. Birkaç rakamdan, ibaret. Oysa Halk "çay bizim hayatımız, çilemiz, ekmeğimiz, herşeyimiz" diyor. 400.000 dekarı aşan, 34 fabrikanın yetmediği bu ürün yurdumuz için önemini sürdürecektir. Değerlendirebildiğimiz zaman, bize dış ülkelerden paralar getirecektir. Yeter ki, insanını eğitelim, emeklerinin karşılığını verelim. "Devletin çay politikası yoktur" diyenler, üreticiler. Onlar nasıl bir devlet politikası istiyor? Yerinde inceleyerek planlayalım. Halkın güvencesini sağlayalım.

Yüklü dede...

Halk içinde kısa zamanda olsa kalmanın insanı yenilediğini hissettim. Kentin kişisel yaşantısından çıkıpta halkın içinde toplumsal yaşayışa geçmek kişiyi diriltir. Bilinçli kişinin anlamı, toplumla bütünleşmekte belirir. İçimizdeki uyuşukluk, büyükkentin verdiği bezginlik insanının üstünden kalkıyor. Yaşama kavgası verenlerin arasında olmak, onların sorunlarını dinlemek, içtenliklerini, görüp yaşamak kişiyi kendine isyan ettiriyor. "Onlar doğa ile nasıl savaşıyor, Ekmek parasını, ağacın yaprağından nasıl koparıyor? Dilerdim yetkililer bu hayatı biraz yaşasın.

Her yetkili bir yerde halk olmalı. Halkla birlikte yaşamalı. Acısını, mutluluğunu, çilesini, umudunu, umutsuzluğunu birlikte yaşasın. Halk arıyor bu tür sorumluları, siyasileri. Sanırım kendileri bulacak. Zaman yaklaşmakta. Köylü uyanmakta. Uykuları kaçan başkaları...."

YARIN:

"Bu bir çiledur. Parayı az veriyorlar. Ha bu emegümize azdur da!.."

GÜVENOYUNA DOĞRU...

(Baştarafı 1. de)

kalması durumunda, Demirel, kendi liderliğinin de tehlikeye düşeceği endişesinde görünmektedir. Yoksa, yeni bir hükümeti kısa sürede ve ağır biçimde yıpratmaya dönük olan günümüz koşullarında, bir seçim yenilgisi sonrasında Demirel'in iktidara böylesine inatla talip çıkması beklenemezdi.

Kritik pazar günü yaklaşırken, taraflar hesaplarını gözden geçirip son adımlar atılacaktır. Nihayet, kimin hangi hesabı daha iyi yaptığı, güvenoyunda ve bunu izleyen günlerde sergilenecektir. Eğer Ecevit hükümeti güvenoyu alabilirse, bu, Ecevit adına büyük başarı, Demirel adına büyük yenilgi olacaktır. Güvenoyu alınamamışsa, sonuç, güvenoylamasını izleyen davranışlar ve bu davranışlardaki başarı tarafından belirlenecektir.

Önümüzde, gerçekten ilginç ve önemli günler vardır...

İsmail Cem

HÜKÜMET

(Baştarafı 1. de)

de Senato Başkanı Sırrı Atalay'ın başkanlığında toplanmıştır. Hükümet programı üzerinde görüşmeler başlayınca AP'li senatörlerin bir kısmı Genel Kurulu terketmişlerdir. Bu sırada Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda program okunurken Millet Meclisinden zorla çıkarılan Sebati Ataman'ın girdiği görülmüştür. Bir süre sonra AP grup yöneticilerinin uyarıları sonucu salondaki AP, MSP ve MHP'li senatörlerle birlikte Sebati Ataman da Genel Kuruldan ayrılmıştır.

MGB ADINA KARAVELİOĞLU

Hükümet programı üzerinde Milli Birlik Grubu adına sözalan Kamil Karavelioğlu, MC iktidarının açtığı sosyal ve ekonomik yaraları dile getirmiş, Ecevit hükümetinin onaylanmasından sonra Cumhurbaşkanlığına yöneltilen ağır eleştirileri kınamıştır.

NİHAT ERİM KONUŞUYOR

Kontenjan Grubu adına programı eleştiren Grup Başkanı Nihat Erim, Cumhurbaşkanının hükümet kuruluşuna yön veren yazısını hatırlatmış, programın da bu esaslar üzerinde hazırlandığını belirtmiştir.

ÇELİKBAŞ'IN İDDİASI

CGP Senatörü Fethi Çelikbaş da kendi adına yaptığı konuşmada partisinin güven oylamasında çekimser kalacağını yinelemiş, program üzerindeki görüşlerini şöyle özetlemiştir:

"Kamu görevlilerinin hepsini toplu sözleşme düzenine sokmanın devlet idaresini sarsacağına inanıyoruz. Lokavtın kötüye kullanılmasına karşıyız, ancak grev de kötüye kullandırılmamalıdır. Lokavtı kaldırmak, işçiler lehine sonuç doğurmaz."

Daha sonra CHP'li Mehmet Feyyat program üzerindeki kişisel görüşlerini açıklamış, AP'li Seyfi Öztürk'ü Demirel'in çantasını taşımakla, kurye görevi yapmakla suçlamıştır.

Eleştirilerin tamamlanmasından sonra sözalan Başbakan Bülent Ecevit, grupları adına konuşan üyelere kendilerine gösterdikleri güvenden ötürü teşekkür etmiş, "Bana ışık tuttunuz. Eleştirilerinizden çok yararlandım. Cumhuriyet hükümeti güveninize layık olmak için çalışacaktır" demiştir.

Güven oylamasından önce bir hükümetin güvenoyu alıp almayacağının belli olmayacağını tekrarlayan Ecevit çocuklarını düşünen ülkenin geleceğini düşünen milletvekillerinin programı gördükten sonra hükümete güvenoyu verecekleri umudunun arttığını söylemiştir.

Ecevit bazı parti liderlerinin kendi milletvekilleri üzerinde siyasi bir ambargo koyarak, siyasal karantina içine alma eğiliminde bulunduklarını ve parti tahakkümünü getirdiklerini belirtmiş, "Bunun adına liderler demokrasisi" denilir. Aslında buna demokraside denilemez, liderler diktası getirmek istiyorlar" demiştir.

Başbakan bugün sınavların yapıldığı 23 ilde 357 bin gencin sınava girdiğini ve hiç olay olmadığını hatırlatmış, "hiçbir öğrenci grubu başka bir grubu engellemek cesaretini gösteremedi" şeklinde konuşmuştur.

HESAP SORARIM

Milli Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ hakkında verilen bir soru önergesine değinen Ecevit, özetle şunları söylemiştir.

"Bu soru önergesinde, Milli Eğitim Bakanlığında çalışanların bozkurt rozeti takmalarının yasaklanıp yasaklanmadığı soruluyordu. Sayın Bakanı çağırarak, doğru olup olmadığını sordum. "Hayır, hatırıma gelmedi" cevabını verdi. Ben de ona, bu rozetlerin takılmasını yasaklamazsan senden hesap sorarım, dedim. Bu soruyu yönelten üyenin partisi istiyorsa, taraftarlarınca takılabilir."

Ecevit, daha sonra Milli Eğitim Bakanlığında işgal altında olduğu yolundaki iddialara da değinmiş, "biz hükümeti aldığımız gün devletin işgal altında olduğunu gördük" demiştir.

BAŞBAKAN

(Baştarafı 1. de)

lantısından sonra yaptığı açıklamada, buğday üreticilerinden ürünlerini çekinmeden Toprak Mahsulleri Ofisine teslim etmelerini istemiş, "Taban fiyatları ilan edildiği vakit, avans olarak kendilerine ödenen para ile yeni taban fiyatı arasındaki üreticinin lehine oluşacak fark derhal ödenecektir" demiştir.

Ecevit, geçen hükümet döneminde gerekli döviz transferlerinin yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan tuz sıkıntısının alınan yeni tedbirlerle tamamen ortadan kalktığını bildirmiş, tütün üreticilerinin büyük bölümüne hala paralarının ödenmemiş olduğunu söyleyerek, şöyle konuşmuştur:

"Yurdumuzun değişik bölgelerindeki tütün piyasaları bundan çok uzun süre önce açıldığı halde ki, bazı gecikmelerle açılmıştır piyasalar bildiğiniz gibi, Tekel'in teslim aldığı tütünlerin büyük bir bölümüne hala paraları ödenmemiştir. Böylece devlet birçoğu dar gelirli olan tütün üreticilerine aylardan beri borçlu durumdadır. Bu devlet ciddiyeti ile bağdaşmayan üzücü bir durumdur. Bunun yanısıra kaynak sağlanamadığı için daha doğrusu, kaynaklar gereksiz ve verimsiz alanlarda israf edildiği için tütün alımlarında da büyük gecikmeler olmuştur. Kısacası, tütün üreticileri ürünlerini devlete teslim ettikleri halde, hakları olan parayı alamamışlardır. Bir kısmı da, ödeme yapılamayacağı için Tekel'e tütün teslim edememişlerdir. Bu son derece üzücü duruma Bakanlar Kurulu bir an önce son verme kararı almıştır. İlk önlem olarak, şimdiye kadar teslim alınan tütünlerin bedellerinin bütün tütün bölgelerinde derhal ödenmesi için kaynak sağlanmıştır. Bu kaynak, devlet yönetiminde bizden önce süregelen kaynak savurganlığını önleyici, giderici önlemlerle birlikte sağlanabilmiştir. Ayrıca, bundan sonra yapılacak, tütün alımları için gerekli kaynak da zamanında sağlanacaktır. Bu konuda kesin güvenceye kavuşmuş olduğumuz için, alımların hızlandırılması yolunda ilgililere gereken talimat verilmiştir."

YAŞ MEYVE VE SEBZE İHRACI

Ecevit, yaş meyve ve sebze ihracını teşvik için 500 milyonluk bir fon bulunduğunu, ancak bu fonun yeterli olmadığının anlaşıldığını bildirmiş, "hem üreticinin hem devletin yararı açısından bu fonun 750 milyona çıkarılması kararlaştırılmıştır" şeklinde konuşmuştur.

TÜRKLER, DEMOKRASI İÇİN

(Baştarafı 1. de)

rin geriletilmesi konusunda, demokratik güçlere düşen görevleri anlatmıştır. Türkler, "demokrasiden yanayım demek yetmez. Faşizmin ciddi bir tehlike olmaya devam ettiği koşullarda demokrasinin korunması ve genişletilmesinin bir tek yolu vardır. Bu yolda, gücünü öncelikle genis emekçi kitlelerden ve ulusal demokratik güçlerin eylem birliğinden alan acımasız bir anti-faşist savaşım vermektir." demiştir.

Ecevit'in, "MHP faşisttir, AP Faşizan özlemlidir" sözlerini hatırlatan DİSK Genel Başkanı, "O halde yapılması gereken tek şey vardır. O da faşist ve faşizan kuruluşlara soluk aldırmamaktır."

Türkeş'in 1 Mayıs İşçi Bayramına yapılan saldırıyla dolaysız ilişkisi olduğunu belirten DİSK Genel Başkanı, "Türkeş, kendi yerleştirdiği faşistlerin yavaş yavaş da olsa temizlenmesine karşı memurları direnişe çağırıyor. Ankara Valisi, anarşiyle mücadele bahanesiyle sağlık elemanlarının ilerici kitle örgütü TÜS-DER'i kapatmaktan çekinmiyor. Ve ne acıdır ki, tüm bu sözlü ve fiili saldırılar yeni bir hükümetin, CHP hükümetinin güç koşullarda olsa da icraata başladığı günlerde oluyor. Milletin hükümeti olma düşüncesi bu faşistlere, gericilere, bu yasa dışı güçlere gereken en etkin cevabın verilmesini engellememesi gerekir." demiştir.

DİSK Genel Başkanı, tüm yurttaşların, değişik partilere oy vermiş olsalar da, sınıfsal çıkarları ne kadar değişik olsa da, dünyada ırkçı ve faşist rejimler dışında tüm hükümetlerin CHP'nin hükümeti kurmasını istediklerine dikkati çekmiş ve bu konuda şunları söylemiştir:

"Elbette, büyük sermaye sahipleri ile işçi sınıfının, emekçilerin, bu isteminin gerekçesi, nedenleri çok farklıdır, çelişkilidir. Bu nedenle CHP'yi destekleme kararımızı tekrarlamakta yarar görüyorum.

Hangi hükümet güvenoyu alırsa alsın DİSK işçi sınıfının hakları ve çıkarları için, demokratik gerilemeyi önlemek için, ulusal bağımsızlığımız için, toplumsal ilerleme için verdiği savaşımı ısrarla sürdürmeye kararlıdır. Önümüzde duran en acil görev, toplumsal kutuplaşma yaşanan demokratikleştirilmesi, toplumsal kazanımların genişletilmesi ve aynı anda faşist-gerici güçlerin eritilmesi için savaşım vermektir."

DİSK'in yeni hükümetten işçi sınıfı adına belirttiği acil istemleri sıralayan DİSK Genel Başkanı, bu görevlerin yerine getirilmemesi halinde gerici-faşist güçlerin saldırılarını yoğunlaştıracağını belirterek Türkler bu konuda da şunları söylemiştir:

"Bu acil görevler yerine getirilmediği takdirde, yeni hükümet güvenoyu alsa da işbirlikçi tekelci sermayenin emrindeki gerici-faşist güçler daha da azgınlaşacaktır. Büyük sermaye için 226'yı bulmamış bir hükümetin hareket ve manevra alanını daraltması daha rahat olacaktır. Ulusal-demokratik güçlerin eylem birliği ve dayanışması büyük yaralar alacaktır. Tekrar ediyorum: DİSK, bu adımların acilen atılmasını istemeye, kitlesini ve tüm ilerici kuruluşları bu yolda uyarmaya devam edecektir."

"SAPIK AKIMLARLA MÜCADELE"

DİSK Genel Başkanı faşist-gerici güçlere karşı etkin bir savaşım verilirken, işçi sınıfına ters her türlü sapık akımla da mücadelenin sürdürüleceğini söylemiş ve "işçi sınıfının devrimci bilimi ışığında yürümeye her zamankinden çok kararlıyız. Bu ilkelerimize karşı yapılan ya da yapılacak her türlü saygısızlık, bu saygısızlığı yapanların işçi sınıfı içinde tecrit olmasını sağlayacaktır. Ulusal demokratik güçlerin eylem birliğini geriletecek ve dolayısıyla gerici-faşist güçlere kan verecektir." şeklinde konuşmuştur.

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının onbinlerce işçisiyle MESS'e karşı sürdürdüğü grevlere değinen Kemal Türkler, işbirlikçi tekelci sermayenin grup sözleşmeleri ile genel grev, dayanışma grevi gibi demokratik haklarından yoksun bulunan işçi sınıfının ve DİSK'in yıpratılmasını amaçladığını anlatmıştır. Türkler, bu konuda da şunları söylemiştir:

"Çünkü DİSK, siyasal alanda ve kamuoyunda etkin kitlesel bir siyasal baskı unsuru olmuştur. İşte, esas bu nedenle, faşizme yolun tıkanmaması için işçi sınıfının bilinçlenmesini önlemek için MESS'in faşist yönetimi DİSK'i çökertmek istemektedir. Bu amacına ulaşmak için de DİSK'in en güçlü sendikası olan Maden-İş'i çökertmeyi planlamaktadır."

Kemal Türkler, MESS grevlerine değinirken, "Zafer, ulusal demokratik güçlerin eylem birliği ve dayanışmasındadır" demiştir.

HÜKÜMET PROGRAMI

Konuşmasında en son olarak hükümet programına değinen DİSK Genel Başkanı, can güvenliğinin en önemli sorun olarak ele alınmasını "sevindirici" olarak nitelemiş, doğumun kalkındırılması sorununun da ciddi olarak ele alınacağının vurgulanmasını "kıvanç verici" olarak tanımlamıştır.

ECEVİT

(Baştarafı 1. de)

yanlar olduğunu biliyorum. Fakat bu müesseseyi yadırgamak yalnız demokrasiyi değil, aynı zamanda demokratik hukuk devletinin temel ilkelerini de reddetmek anlamına gelir. Türkiye'de hiç bir zaman böyle bir red kabul görmeyecektir, itibar göremeyecektir. Danıştayımız keyfi yönetime karşı en etkin önlemlerden biridir. Hükümetimiz Danıştay'ın kararlarına saygılı olmayı ve Danıştay kararlarına uymayı devlete saygısının gereği sayacaktır. Danıştay kararlarına uyduğumuz için bize yöneltilecek eleştiriler olursa böyle eleştirilerin hedefi olmaktan kıvanç duyarız."

ANAYASA MAHKEMESİNDE

Başbakan Ecevit, Anayasa Mahkemesi Başkanı Kani Vrana ile yaptığı görüşmeden önce de gazetecilere şunları söylemiştir:

"Anayasa Mahkemesi Türkiye Cumhuriyetinin ve demokratik hukuk devletinin temel kurumlarının başında gelenlerindedir, ve Türkiye'de bunalıma ve güçlüğe karşı demokrasinin işleyebilmesinde de en önemli etkenlerden biridir. Bu müessesenin Anayasa ile kendine verilen görevi üstün başarı ile yapmasından kıvanç duyuyorum"

SAYIŞTAY'DA

Başbakan Bülent Ecevit, saat 12.00'de Sayıştay Başkanı Mehmet Karabacak'ı makamında ziyaret etmiştir. Ecevit, ziyaretten önce basın mensuplarına şu açıklamayı yapmıştır.

"Sayıştay devletin temel müesseselerinden biridir. Dürüst devlet yönetiminin en sağlam güvenceleri arasında ve devlet adına kamu kaynaklarının adeta bir bekçisi olarak görev yapmaktadır. Bu görevini her zaman dürüst ve tarafsız olarak bir bir yerine getirmiştir ve getirecektir. Bir devlet, iktidarlar değiştikçe o değişikliklerden mümkün olduğu kadar etkilenmemeli, hatta etkilenmeden ve sürekliliklerini koruyan kurumlar ile yaşar. Sayıştayımız da bu kurumların başta gelenlerinden biridir."

Sayıştay Başkanı Mehmet Karabacak'ta Ecevit'e cevabi bir konuşmada, [illegible] ziyaret etmesinden duyduğu memnuniyeti belirtmiştir.

2,5 YIL ÖNCE

(Baştarafı 1. de)

lâ onaylanmamıştır. İGD yanında daha birçok dernek tüzüğünün de onaydan dönmediği öğrenilmiştir.

Konu ile ilgili olarak basına bir açıklama yapan İGD Genel Sekreteri Baki Temel Saçlı, MC'nin demokratik kuruluşların çalışmalarını engellemek amacıyla onaylama işlemini bugüne dek bilinçli olarak geciktirdiğini, bunun için de elindeki tüm olanakları kullandığını söylemiştir.

Saçlı, bu anti-demokratik uygulamaya son verilmesini, tüm dernek tüzükleriyle birlikte İGD tüzüğünün de ivedilikle onaylanmasını istemiştir.

HÜKÜMETE GÜVENOYU

(Baştarafı 1. de)

nover Türk Birliği ayrı ayrı bildiriler yayınlayarak "Parlamenterler, Ecevit Hükümetine güvenoyu veriniz" demişlerdir.

Halk Ozanları Derneği de bir bildiri yayınlayarak güvenoyu verilmesini istemiştir. Bu arada Pötürgeli yurttaşlar AP Malatya Milletvekillerinin Ecevit Hükümetine güvenoyu vermelerini istemiştir.

HANNOVER TÜRK BİRLİĞİ

Kuzey Almanya'daki en büyük Türk İşçi Derneği olan Hannover Türk Birliği, tüm Kuzey Almanya çapında "CHP'ye güvenoyu kampanyası"yı yürütme kararı almıştır. Hannover Türk Birliğinin Yönetim Kurulu 24 Haziran günü yaptığı olağanüstü toplantısında aldığı kararı açıklarken, yurt dışında çalışan Türk işçilerinin ve tüm Türk halkının özleminin "ileriye dönük, barışçı demokratik, güçlü ve yıpranmamış bir hükümet kurulması" olduğu belirtilmiş, yeni seçilen bütün parlamenterlere seslenilerek "Üç Temmuz'da Ecevit Hükümetine güvenoyu veriniz" denilmiştir.

TUSAK VE FİDEF

Federal Almanya'daki Türk işçilerinin kurdukları dernekler, milletvekillerine açık mektuplar ve bildiriler yayınlayarak Ecevit Hükümetine güvenoyu verilmesini istemişlerdir. Bildiri yayınlayan kısa adı TUSAK olan Türk seçimleri Avrupa Komitesi, kısa adı FİDEF olan Federal Almanya Türk İşçi Dernekleri Federasyonu Hannover, Berlin ve Suttugard Halkçı Devrimci birlikleridir.

HALK OZANLARI

Halk Ozanları Kültür Derneği Genel Başkanı Müslüm Dalkılıç, iç barış ve huzurun sağlanması için tüm milletvekillerini CHP Hükümetine güvenoyu vermeye çağırmış, en büyük görev güvenoyu yoklamasında parti farkı gözetmeksizin CHP Hükümetine güvenoyu verilmesidir. Güvenoyu verilmeyip Türkiye yeni felaketlere uğrarsa bunun sorumlusu güvenoyu vermeyenler olacaktır" demiştir.

POTÜRGELİLER

Doğulu yurttaşlar, milletvekillerinden CHP Hükümetine güvenoyu vermelerine ilişkin istemlerini sürdürürken, Malatya ilinin Pötürge ilçesinde ve Pötürge'ye bağlı köylerinde bulunan yurttaşlar konu ile ilgili olarak bir imza kampanyası açmışlardır.

Şimdiye dek Pötürge merkezinden 118, köylerinden ise 932 kişinin imzaladığı çağrıda Malatya AP Milletvekili Ahmet Karaaslan'dan emekçi halkın yanında saf tutması istenmiştir.

TÜRK-İŞ SENDİKALARI

İzmir'de Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası İzmir Şubesi salonunda Türk-İş'e bağlı sendikaların şubeleri, bağımsız sendikaların Genel Merkezleri, demokratik kitle örgütleri İzmir Şubeleri ortak bir basın toplantısı yaparak, güvenoyu öncesinde red oyu vereceklerini açıklayan AP'li milletvekilleri olan Türk-İş yöneticilerinden Mustafa Başoğlu ve Ethem Ezgü'yü sert bir dille kınamışlardır.

GÜVENOYU

(Baştarafı 1. de)

kanı Demirel, önce MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'i ziyaret etmiş, 13 dakika sonra iki lider Erbakan'ın odasına gitmişlerdir. Demirel, Türkeş ve Erbakan'ın toplantısına önce MSP'den Hasan Aksay, Fehmi Cumalıoğlu, Oğuzhan Asiltürk, Süleyman Arif Emre ve Recai Kutan, AP'den Nahit Menteşe, Şeyfi Öztürk ve Cihat Bilgehan, MHP'den de Osman Albayrak katılmışlardır. 15 dakika kadar sonra üç partinin genel başkanları yalnız görüşmeye başlamışlar, diğer yöneticiler ayrı bir odaya girmişlerdir. Bir saat kadar süren toplantıdan sonra, Erbakan tarafından okunan ortak bildiride, Millet Meclisinde 229 üyeye sahip AP, MHP ve MSP'nin önceden güvenoyu alamayacağı kesin olan bir hükümetin atanmaması yolunda ki uyarılarının gözönünde bulundurulmadığı hatırlatılmış ve bu durumda "demokratik esaslara uyulması mesuliyetini müdrik partilerin genel başkanları olarak" biraraya gelindiği bildirilmiştir.

ERBAKAN'IN MEKTUBU

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan tarafından AP ve MHP Genel Başkanlarına önceki günkü tarihle gönderilen mektupta da ortak bildiride yeralan görüşler sıralanmış, Millet Meclisinde grubu bulunup çoğunluğu temsil eden üç partinin genel başkanları olarak biraraya gelinerek konuşulması istenmiştir.

ORTAK DEKLARASYON "BASKI YÖNTEMİ" OLARAK NİTELENDİ

AP, MSP ve MHP liderlerinin dün Erbakan'ın odasında yaptıkları üçlü toplantıdan sonraki ortak açıklamaları siyasi gözlemcilerce 3 Temmuz'da yapılacak güven oylaması sırasında hükümet programına beyaz oy vereceklerinden, ya da toplantıya katılmayarak Ecevit hükümetinin güvenoyu almasına olanak sağlayacaklarından çekinilen milletvekilleri üzerinde yeni bir baskı kurma çabası olarak nitelendirilmektedir.

ÜNİVERSİTE

(Baştarafı 1. de)

Lefkoşe'de yapılmıştır.

357 bini aşkın öğrenciden 99 bininin İstanbul'da, 84 bininin Ankara'da 36 bininin İzmir'de 160 bin öğrencinin ise diğer illerde sınava girdiği bildirilmiştir. 13 bin 660 salonda yapılan sınavda 39 bini aşkın görevli hazır bulunmuştur. Sınavların yapılışı sırasında çok sıkı güvenlik önlemleri alınmış, İçişleri Bakanı Necdet Uğur sınav süresince Bakanlıkta sürekli bilgi almıştır.

16 KOMANDO GÖZALTINDA

Üniversitelerarası seçme sınavlarının yapıldığı Buca Eğitim Enstitüsü bahçesinde toplanan bir grup sağcı öğrencinin marşlar söyleyerek sınavları engellemek istemeleri üzerine olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri 16 kişiyi gözaltına almıştır.

Buca Eğitim Enstitüsü'nde [illegible] saat 09.30'da başlayan sınavlar sırasında okul bahçesinde toplanan ve komando oldukları önesürülen 100 kadar Eğitim Enstitüsü öğrencileri marşlar söyleyerek sınavları engellemek istemişlerdir

polis Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi oldukları saptanan 16 kişiyi gözaltına almıştır.

ANKARA'DA 11 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Dün yapılan üniversitelerarası seçme sınavında bildiri dağıtan ve duvarlara yazı yazan 11 kişi ile, sahte belge kullanarak başkasının yerine sınava giren iki kişi emniyet görevlilerince gözaltına alınmıştır.

Ankara Valisi Durmuş Yalçın sınav sonrası verdiği demeçte, sekiz kişinin bildiri dağıtmaktan, üç kişinin duvarlara yazı yazmaktan, Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Bölümü öğrencisi Mehmet Vahit Kızıltepe'nin sahte belge ile başkasının yerine sınava girmekten, İstanbul Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğrencisi Ramazan Özyürek'in de Hikmet Yıldırım'ın yerine seçme sınavına girmekten gözaltına alındıklarını bildirmiştir.

EŞREFPAŞA LİSESİNDE

Eşrefpaşa Lisesinde de yapılan sınavlarda huzur bozdukları öne sürülen 3 kişi daha gözaltına alınmıştır.

Tüm kuruluşlar, sorunun çözümünün bu düzende mümkün olamayacağı görüşünde birleştiler

(Baştarafı 8. sayfada)

kural olmadığına göre, genelde eğitim, üretime yönelik olmalıdır. Yani öğrenciler hem okumalı, hem de yeteneklerinin gücü ölçüsünde üretime katılmalı ve beceri kazanmalıdır. Böylelikle öğrenci okuma süreci içinde hayata atılmış olur, öğrenim onun için sorun olmaktan çıkar. Böylelikle üniversite kapılarında tıkanıklık giderilmiş olur.

Sömürge ülkelerde ise eğitim devrim için olmalıdır. Çünkü bu aynı zamanda üretim için eğitimi de içermektedir. Yalnız, devrimciler reformlar için mücadele etmezler, reformlara karşı çıkarlar diye bir şey de sözkonusu değildir. Gerektiğinde, devrimciler, reformlar uğrunda da mücadele verebilirler. Bu doğrultuda önerileri, programları destekleyebilirler. Bu sorunun acil çözümlenme koşullarından biri de;

Herkesin kendi diliyle yazması, kendi kültürüyle ve eşit şartlarda üniversite imtahanlarına hazırlanmaları, herhalde belirli bir düzeyde üniversite giriş sınavlarını kolaylaştıracaktır.

İSTA-DHKD Başkanı Aziz Kaya arkadaşımıza söz veriyoruz şimdi. Aziz Kaya arkadaşımız ilk turda ilk söz kendisine verildiği için bu konuda eksik bıraktığı yerleri tamamlayacak. Daha sonra ikinci turun cevabını verecek.

Aziz KAYA

Türkiye'de ulusal baskı ve ayrıcalık politikası eğitimde fırsat eşitliğini önemli boyutlarda zedelemiştir. Genel olarak kapitalist düzenden kaynaklanan ve hayatın her alanında hüküm süren dengesiz, baskıcı yapı eğitim ve öğrenim yollarını emekçi halk çocuklarına kapatmaya ve tüm kaynakları sermaye kesiminin hizmetine sokmaya yöneliktir.

Doğuda eğitim, düzenin gereklerine uydurulmaya çalışırlırken ırkçı-şöven asimilasyoncu nitelik kazanmaktadır. Ulusal baskı politikası eğitimin çarpıklığına ek olarak geniş ölçüde bölgeler arasındaki uçurumu derinleştirmektedir.

İlk ve ortaöğrenimdeki Teknik kadro öğretmen kadrosu ve diğer yetersizlikler yukarıda saydığımız nedenlerle daha da derinleşmektedir. Sorunların üst üste birikimi üniversite giriş sınavlarına ve üniversiteye yansımaktadır. Düzenin bozukluğundan, adaletsizliğinden kaynaklanan birikimler, üniversite giriş sınavlarını ilkokuldan başlamak şartıyla emekçihalk çocukları için eşitsiz bir duruma getirmiştir.

İSTA-Aziz Kaya arkadaşımız. Şimdi de son soruya, yani genel olarak, bu eşitsizliğin nasıl çözümleneceği ve şimdiki durum veri kabul edilerek ne gibi iyileştirme tebdirleri alınacağı konusunda konuşacak.

AZİZ KAYA

Bütün bu yaptığımız açıklamalar şu gerçeği ortaya koyuyor. Türkiye'de burjuvazinin egemenliği ekonomik olanda olduğu gibi kültür alanına da yansıyor. Bu egemenliğin sona erdirilmesi, demokratik halk iktidarı ile mümkün olacaktır. Yani işçi sınıfı, diğer emekçi kesimler ve ezilen halkımızın ittifakı ile kaldırılması, demokratik halk iktidarına varılması bu sorunun çözümü için ilk ve önemli adımları atmayı sağlayacaktır. Ancak bu, söylediğimiz gibi, sosyalizmin maddi-teknik temelinin oluşturulmasına çalışılan bir düzen olduğundan sorunların çözümünü ilerletecek ve sosyalizmde sorun tümüyle çözüm bulacaktır.

Bir de şu anda mevcut üniversite sisteminin veya eğitim sisteminin ne şekilde düzeltilmesi gerektiğine değineyim. Bir kere ilk orta ve liselerden başlamak gerekiyor. Bölgeler arasındaki dengesizlik, ve ırk ayrımı son bulmalı gerek doğuda ve gerekse batıda hatta arkadaşımızında belirttiği gibi büyük şehirlerin değişik semtlerinde olsun, okulların araç-gereç ve öğretim kadrosunun yetersizliğinin giderilmesi şarttır.

Buradan başlamak şartıyla, her öğrencinin kendi yeteneğine göre yetiştirilmesi ve üniversitede branşlaştırmanın bu temel üzerine oturtulması, meslek okullarına, üniversiteye girişte kendi branşları ile ilgili fakültelere girmede öncelik tanınması, üniversitelerde, öğrenim görenlerin, üniversitenin özerkliği konumu ile içiçe bulunmaları ve bunların yönetime katılmaları. gerekir. Üniversite giriş sınavları kaldırılmalı ve bu liselerin bünyesinde yapılmalıdır.

İSTA-Son olarak da Doçent Merih İpek arkadaşımıza, TÜMÖD adına söz vereceğiz.

Doç. Merih İPEK

Arkadaşlarımın önesürdüğü bir çok noktaya katılıyorum. Ayrıca belki bazı tekrarlamalar olacak ama yine de konuyu genel toparlama açısından kısa ve uzun dönem önlemler neler olabilir? Sorusuna cevap vermeye çalışacağım. Bir kere konuyu fırsat eşitsizliği açısından ele aldığımıza ve bunun sosyo-ekonomik nedenlere bağlı olduğunu bildiğimize göre, herşeyden önce sosyo-ekonomik düzende nisbi bir değişikliğin gerekli olduğunu ilerisüreceğiz. Ki bu da ancak, sosyalist bir düzende söz konusu olabilir.

Şimdi kısa dönemde alınabilecek önlemlere gelince, bu konu oldukça tartışmalı bir konu. Bir sürü şey ilerisürülebilir ve düşünülebilir. Fakat bunların belli bir komisyon kurularak iyice tartışılıp, sakıncalı ve yararlı tarafları ortaya konmalıdır. Ben birkaç şey söylemek istiyorum. Bir kere merkezi sistemin bir gereksinme sonucu ortaya çıktığı düşüncesindeyim ve bunun kaldırılmasıyla da üniversiteye girişin çözümleneceğine bugünkü durumda inanmıyorum.

Bu arada bir arkadaşımın da belirttiği gibi, liselere kontenjan sorunu belki tartışılabilir. Ama bu, adaletsizlikleri önleyemeyecektir. Bu kez liseler içinde, başka türlü adaletsizlikler, suiistimaller ortaya çıkacaktır. Bu açıdan merkezi sistemin yararlı olduğunu görüyorum.

Bunun yanında merkezi sistem içinde bir takım düzeltici şeyler düşünülebilir. Soruların içeriği ile ilgili testlerin daha çok yeteneği ortaya çıkarıcı yöne doğrulması, vb. gibi. Ama tüm bunlar uzun uzun düşünülüp, tartışılmalıdır.

Bölgelere ağırlık tanınabilir. Bölgelere bulundukları eğitim düzeyine göre bir ağırlık verilebilir. Nasıl ağırlıklı puanlar hesaplanıyorsa, bunun gibi. Belki bu, bölgesel farklılaşmayı artırır denilerek eleştirilecektir. Ama ilk ağızda aklıma gelen bu.

Yalnız burada üzerinde duracağımız çok yeni bir uygulama ile ilgili bir sorun var. Biraz önce demiştim ki, üniversite giriş sınavları yeni bir eşitsizlik getirmiyor. Eğitimdeki eşitsizliğin bir yansıması oluyor. Fakat bu yıl, yapılacak yeni bir uygulama var Bu uygulamada sınavlarda 4 yanlış 1 doğruyu götürecek. Ben bunun karşısındayım. Bugünkü düzende bu uygulama fırsat eşitsizliğini daha da artıracaktır.

Bir yerde tüm öğrencilere eşit sans tanımak gerekiyor. Bir çeşit kumar oynama şansı tanımak geriyor.

İSTA-Şöyle anlıyabilir miyiz. Merih Hanım! Nasıl olsa eşitsizlik var. Herkes bazı eşit şanslar kazansın. Çünkü bu haliyle bilgi düzeyleri farklı insanları eğitime sokarak, baştan eşitsizliği kabul ediyoruz.

DOÇ. MERİH İPEK

Evet, daha da pekiştiriyor, dünüşcesinde deyim. Onun için buna karşıyım.

SON

AKGÜN ERBAKAN

(Baştarafı 1. de)

isteğine uyması sonucu saat 18.15'de tutuklanmıştır. Erbakan cezaevine gönderilmiştir. Erbakan'ın ortağı Osman Koçak hakkında da mahkeme gıyabi tutuklama kararı vermiştir.

ZAYİ: DTC Fakültesi şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür. Miraç ÇOLAK.

Politika'da GENÇLİK
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Yüksek öğrenim kapılarında 350 bin genç

Tüm kuruluşlar, sorunun çözümünün bu düzende mümkün olamayacağı görüşünde birleştiler

OTURUMA KATILANLAR

Doç. Merih IPEK
TÜMÖD üyesi

"Bölgelere, bulundukları eğitim düzeyine göre bir ağırlık verilebilir. Nasıl ağırlıklı puanlar hesaplanıyorsa..."

Faruk SÖNMEZOĞLU
TÜMAS üyesi

"Sınav, adayların hangi yüksek öğrenim kurumunda uzmanlaşmasını tespit için yapılsa idi sonuç daha anlamlı olurdu"

Aziz KAYA
DHKD Genel Başkanı

"Bölgeler arası dengesizlik ve ırk ayrımı son bulmalı, araç, gereç ve eğitim kadrosunun yetersizliği giderilmelidir"

B. Temel SAÇLI
İGD Genel Sekreteri

"Kısa vadeli bir çözüm için, eğitimde ayrıcalık yaratan paralı dershane ve özel kursların kaldırılması gerekir"

Adnan KARADAĞ
İst. DDKD Genel Başkanı

"Mevcut eşitsizliğin ortadan kaldırılması ancak üretim araçlarının el değiştirmesi ile mümkün olabilir"

Sezai ATICI
SGB Yür. Kur. üyesi

"Üniversitelere yığılmayı önlemek, üniversite öncesi eğitimi teknik ve mesleki eğitime kaydırmakla olur"

Korhan BAHAR
HDGD saymanı

"Üretim için değil, tüketim için eğitim yapan ve bol bol açılan üniversiteler, sorunu kökleştirici olmuşlardır"

Mehmet SAVCA
TÖB-DER üyesi

"Eğitimin temel sorunlarının köklü çözümü, ileri demokratik bir düzenin kurulmasında mümkündür"

Üniversitelerarası giriş sınavı dün yapıldı. 358 bin genç bir üniversite yada yüksekokula girebilmek için yarıştı. Ama öyle bir yarış ki bu sonucu büyük ölçüde önceden belli. Büyük kentlerin, çoğu yabancı dille eğitim yapan "kolej" tipi ortaöğrenim kurumlarının mezunları büyük ağırlıkla bu yarışın galipleri olacak. Eğitim düzenimiz, ülkemizdeki eşitsizliği bir ayna gibi yansıtıyor. Bu yansıma üniversitelerarası giriş sınavında da tekrarlanıyor.

Geçen haftaki açıkoturumumuza katılanlar genel olarak Türkiye'nin eğitim düzenindeki fırsat eşitsizliğini tartışmışlar ve çeşitli açılardan yaklaşarak bu eşitsizliği kanıtlamışlardı.

Bu hafta ikinci bölümünü yayınladığımız oturumumuzda aynı örgütlerin temsilcileri, "üniversitelerarası giriş sınavının haksızlıklara yolaçan yapısının köklü ve genel çözümünün nasıl mümkün olacağı?" sorusu ile "Şimdiki sistemi veri kabul ederek geçici de olsa bazı iyileştirme önlemleri ile mevcut dengesizliğin kısmen dengelenip dengelenemeyeceğini" tartışıyorlar.

Mehmet SAVCA

Eğitim sorunu ve ondan ayrı olmayan üniversiteye giriş sorunu da, sınıfsal bir sorundur. Eğitimin temel sorunlarının köklü çözümü, işbirlikçi büyük burjuvazi ve toprak beylerinin egemenliğine son verildiği, emperyalizme bağımlılığın yok edildiği; ileri demokratik bir düzenin kurulmasında mümkündür. Ama bu şimdi, eli kolu bağlı olarak oturalım, anlamını taşımaz. Aksine o noktaya gelinceye kadar, yapılması, uğrunda mücadele edilmesi gereken, pek çok şeyin olduğu anlamını taşır.

Bu konuda öncelikle, üniversitelerde okumakta olanların ve sınava girenlerin can güvenliğini sağlamak başta gelen bir sorun durumunda. Can güvenliği sağlanmayan bir öğrenci, nasıl sınava girecek, nasıl okuyacak? Üniversitelerde faşist yuvaların dağıtılması, faşist katillerin suçlarının koğuşturulması için gerekli mercilerin zorlanması doğrultusunda mücadele yürütülmelidir. Üniversitelerden polis-jandarma karakollarının kaldırılması şarttır.

Giriş sınavlarındaki başarının, orta öğretimle derin bir bağlantısı vardır. Orta öğretimin yeniden, üretime dayalı bir biçimde organize edilmesi için, mücadele edilmelidir. Öyle bir ortaöğretim düzenlemesine gidilsin ki, herkes yeteneğine göre eğitim görebilsin. Mevcut eğitimin, eleyici-ezberci-yarıştırıcı nitelikleri silinmiş olsun. Böylesi bir düzenlemede tabii ki, mesleki eğitim ağır basmalıdır. Ayrıca yetişkinlerin iş içinde eğitimi önemle uygulamaya sokulmalıdır. Üniversiteler, ülke koşullarına göre özerk ve ülkenin kalkınmasına uygun bir biçimde, yeniden organize edilmelidir. Ama en önemlisi, giriş sınavları kaldırılmalı, öğrencilere fırsat eşitliği, yeterli ekonomik olanaklar sağlandıktan başka, gerici faşist yönetmelikler de kaldırılmalıdır.

Tabii ki bunlar istemekle, dilemekle, elde edilemez. Belirli bir mücadele sonucu ele geçirilir. O zaman mücadele yöntemi ne olmalıdır? Sorusu gündeme geliyor. İşbirlikçi burjuvazinin uyguladığı teröre karşı, bireysel terör yerine yığınsal çıkışlar, direnişler örgütlenmelidir. Burada tabii ki işçi-emekçi-öğrenci gençliğin sağlıklı örgütlenmesi önem kazanıyor. Zaten ülkemizde bu konuda önemli adımların atıldığı bir gerçek. Ayrıca bu konuda ilerici yurtsever velilerin, okul bölgelerindeki ilerici yurtsever kişilerin, örgütlü desteği mutlaka sağlanmalıdır. Ve öğretmen-öğrenci dayanışması en somut biçimde hayata geçirilmelidir...

Ama tüm bunlar da yetmez... Mücadelenin başarıya ulaşması için, bu mücadelenin işçi sınıfı öncülüğünde verilmesi, işçi sınıfının genel mücadelesiyle uyum sağlanması biricik temel şarttır...

İSTA-Teşekkürler Mehmet Savca Aynı konuda yani üniversiteye giriş sisteminin köklü çözümü ve mevcut sistemde gerçekleştirilebilecek geçici önlemlerle ilgili önerileri için SGB Yürütme Kurulu üyesi Sezai Atıcı'ya söz verelim.

Sezai ATICI

Ben şöyle düşünüyorum: Bu sorunun nihayet çözümü işçi sınıfının öncülüğünde sosyalizmin alt yapısını kuracak demokratik halk iktidarında olacaktır. Ancak o zaman diğer sorunlarda olduğu gibi eğitim sorunu da tam bir çözüme ulaştırılabilecektir. Bundan önce yani demokratik halk iktidarı kurulmadan önce konuya getirilecek her türlü öneri, birer reformlar manzumesinden öteye gitmeyecektir Sadece düzen içerisinde nisbi ferahlık sağlayacak bir takım geçici çözümler olacaktır. Ancak son tahlilde bu işin demokratik halk iktidarı ile çözümleneceği gerçeğini bilmek, o zamana kadar öğrencilerin, devrimcilerin bu konuda bir takım ekonomik, demokratik mücadelelerden vazgeçeceği anlamına gelmez. Demokratik Halk iktidarına giden yolda, işçi sınıfı sosyalistlerine ve demokratlara düşen görev, bu konuda çözüm önerilerini belirtmek, bunları tartışmaya sunmak ve eğitim konusundaki eşitsizliği ortadan kaldırmak için mücadele etmektir. Bu konuda var olan eşitsizliği bir parça olsun giderecek çözüm önerileri ise

Birincisi, şu andaki eleme sistemi yerine Türkiye'deki liselere belirli kontenjanlar ayrılması ve liselerin öğrenci sayıları ile orantılı olarak üniversitelere öğrenci göndermeleri. Bu hem liseler arasındaki hem de bölgeler arasındaki eşitsizliği az da olsa giderecek bir çözümdür. Ancak yine belirtmek gerekir, bu öneride de alınacak öğrenci sayısı sabit olduğundan meseleye köklü bir çözüm getirilmiş olmamaktadır. Universitelere yığılmayı önlemek için diğer bir çözüm yolu teknik ve mesleki üniversite öncesi eğitimi teknik ve mesleki eğitime kaydırmak şeklinde olabilir.

Nitekim orta öğrenimi bitirdikten sonra belirli bir mesleği olan, belli bir beceri kazanan öğrencilerin yüksekokula gitme arzuları da bu şekilde ve bir ölçüde azalmış olacaktır.

Türkiye'deki eğitim sisteminin bir özelliği de, daha önceden belirtildiği gibi gerek bölgeler gerekse de belirli bir bölge içindeki iller arasında eşitsiz araç, gereç ve öğretmen dağılımıdır.

Bu eşitsizlik kendisini üniversite giriş sınavlarında da göstermekte, işçi köylü ve emekçi çocukları üniversiteye girme konusunda başarılı olamamaktadırlar.

Egemen sınıfların şu anda uyguladıkları eğitim politikasının özü, yoksul halk çocuklarının ve doğudaki ezilen ulusun gençlerinin her türlü eğitim olanaklarından faydalanmalarını önleme noktasında düğümlenmektedir. Bunu burjuvazinin istatistikleri de gizleyememektedir.

İSTA-Teşekkürler Sezai Atıcı Söz HDGD adına konuşan Korhan Bahar'ın.

Korhan BAHAR

Liselerden mezun olan öğrenci sayısı ile yüksek öğrenim kapasitesi arasındaki uçurum, ortaokullardan başlayarak, liselerde teknik eğitimin, mesleki eğitimin yapılmamasından doğmuştur. Siyasi iktidarlar her şekilde bir fakülte veya yüksekokullar açarak üniversite sayısını bugün 18'e çıkarmışlardır. Ancak 14-15 yıl öncesinin üniversitelerinin dışında bugün tüm var olan üniversitelerin, yüksekokulların durumu açıklıdır. Bu üniversitelerin büyük çoğunluğu eski fakültelerin binalarını, öğretim üyelerini kullanarak öğrenimi sürdürmeye çalışmaktadırlar. Diğer bir bölümü ise eskiden kurulmuş yüksek öğretim kurumlarından bir günlüğüne ders vermeye gelen öğretim üyeleri, kurulduğu şehrin çevresinden tutulmuş öğretim görevlilerine teslim edilmiştir.

Sonuç olarak yüksek öğrenim ve bilimsellikle ilgisi olmayan, üretim için değil tüketim için eğitim yapan, bol bol açılan üniversiteler, sonradan devletleşterilen özel yüksekokullar, sorunun çözümüne yardımcı değil, tamamen kökleştirici olmuşlardır. 1974 yılında yüksek öğretim birikimini geçici bir süre önlemek için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Mektupla Öğretim önerilmiş ve uygulamaya geçilmişti. Daha sonraki iktidar değişikliği ile mektupla öğrenim amacından tamamen saptırılarak yozlaştırılmış, YAY-KUR uygulamasına dönüştürülmüştür.

Kısacası bugünkü YAY-KUR, öğrencileri oyalamaktan, uyutmaktan başka bir sonuç getirmemiştir. Çeşitli illerde öğretmensiz, binasız olarak açılan iki yıllık yüksekokullar, çözüme ulaşmamış, üniversite önündeki birikimi daha da arttırmıştır.

Bugün gelişmiş ülkelerin bile başaramadığı bir şeyi, yani lise mezunlarının üniversitelerde tümü ile okutulması yerine ortaokullardan itibaren mesleki ve teknik eğitimle meslek sahibi olarak mezun olmalarını biz Halkçı Devrimciler" olarak şüphesiz ki, sorunun geçici bir çözümü olarak öneririz. Sorun kökünden, demokratik halk devrimi ile, gerçekleştirilecek olan halk iktidarı ile çözüm bulacaktır. Bir de şunu belirteyim, bugün genellikle Avrupa'da bir mühendise 20 teknisyen düşerken, Türkiye'de iki mühendise bir teknisyen düşmektedir. Bu da eğitimin nasıl olduğunu göstermesi bakımından çarpıcı bir örnektir.

Faruk SÖNMEZOĞLU

Özgül sorunumuz olan üniversiteye giriş sınavı, buradaki eşitsiz yapı, açıkta kalan öğrenciler sorunu tamamen toplumsal bir sorundur bence. Bugünkü bilgilerimiz ve görülen uygulamaların ışığında kapitalist sistemin içinde bu sorunun çözümlenemeyeceği açıkça görülmektedir. Sonuç olarak her yıl üniversite kapısında kümülatif olarak biriken öğrencilerin nasıl eritilebileceğini kapitalist toplumun rasyonalitesi açısından düşünenlere "en ciddi" öneri soruna ancak yedek subaylıktaki tıkanıklığı çözdükleri şekilde çözebileceklerini hatırlatmak olabilecektir bence.

Şimdi sorunun ikinci, yani bütün bunlara rağmen bizim geniş kitlelerin yararına olarak bu sorunun üzerine nasıl gidilebileceğimiz konusunda mevcut sistemi veri alarak bir kaç noktaya değinmek isterim. Bu görünüş içersinde bence en temel görev olarak Türkiye'de eğitime ayrılan bütçe payının artırılması olumlu bir taleptir. Çünkü şu söylenebilirki, tarih boyunca eğitim, toplumda ilerici güçlerin gerici sömürgen güçlere karşı yürüttükleri mücadele önemli silahlardan birisi olmuştur. Somut bazı tarihi anların dışında eğitim genel anlamda ilerici bir fonksiyon yüklenmiştir. Bu açıdan kapasite arttırılması, ya yeni yüksek öğrenim kurumları kurarak, ya da olanların kapasitesini genişleterek olabilir. Ek birimler sözkonusu olduğunda bölgesi nesnel koşullara göre saptandığında ve demokratik bir temel üzerine oturtulduğunda mutlaka savunulması gereken bir durumdur. Fakat mevcut kurumların kapasitesinin arttırılması ve bu mevcut kurumlardan yeni açılan öğrenim kurumlarına öğretim kadrosu sağlanmasında durum karmaşıktır. Bu da genel ve soyut planda olumlu bir ilkedir. Fakat meğer ki bu siyasal iktidar açısından üniversiteler üzerinde bir baskı yöntemi olarak kullanılmasına veya üniversite içinde bazı yanlış uygulamalara, yani bir cezalandırma sonucuna götürmesin. Bu sakıncalar izale edildiği takdirde olumlu bir şey olarak görülebilir.

İkinci temel nokta bence, üniversitelerarası giriş sınavının nisbeten adaletli bir görünüm alabilmesi için orta öğretimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Belirtilmesi gereken üçüncü bir nokta da doğrudan sınavda uygulanan teknikle ilgili olabilir. Bu konuda şu aklıma geliyor, test tipi sınavlar, genellikle belirli bir bilgi düzeyinin, yukarıdan aşağıya dizilmesinden çok, bu bilginin yönünü, ilgi alanını saptama açısından anlam taşırlar. Yani eğer bu tür bir sistem oldukça genel düzeyde eğitim yapan orta öğrenimden gelen, yüksek öğretim adaylarının, hangi yüksek öğrenim kurumlarında uzmanlaşmasının daha doğru olduğunu tespit için uygulansa idi elde edilebilecek sonuçlar bence daha anlamlı olabilirdir.

Oysa sistem bizdeki uygulaması ile çok farklı bir durumdadır. Çok farklı bir teknikle yetiştirilen orta öğrenim öğrencisinin, orta öğrenimde başarısını ölçmek için kullanılmaktadır. Bu çelişik değerlendirmenin sağladığı pratik kolaylık ve benzeri gerekçeler dışında savunulacak bir tarafı yoktur. Bu mantık bazı sorunları da beraberinde getiriyor. O da şu: İki orta öğrenim düzeyindeki bilgi seviyesinin sınanmasında, bu sistemin işleyişi açısından çeşitli orta öğrenim kurumlarında, özellikle kent ve taşra ayrımını göz önüne aldığımızda birçok fark vardır.

İSTA-Sözü şimdi de İGD Genel Sekreteri Baki Temel Saçlı'ya verceğiz.

B. Temel SAÇLI

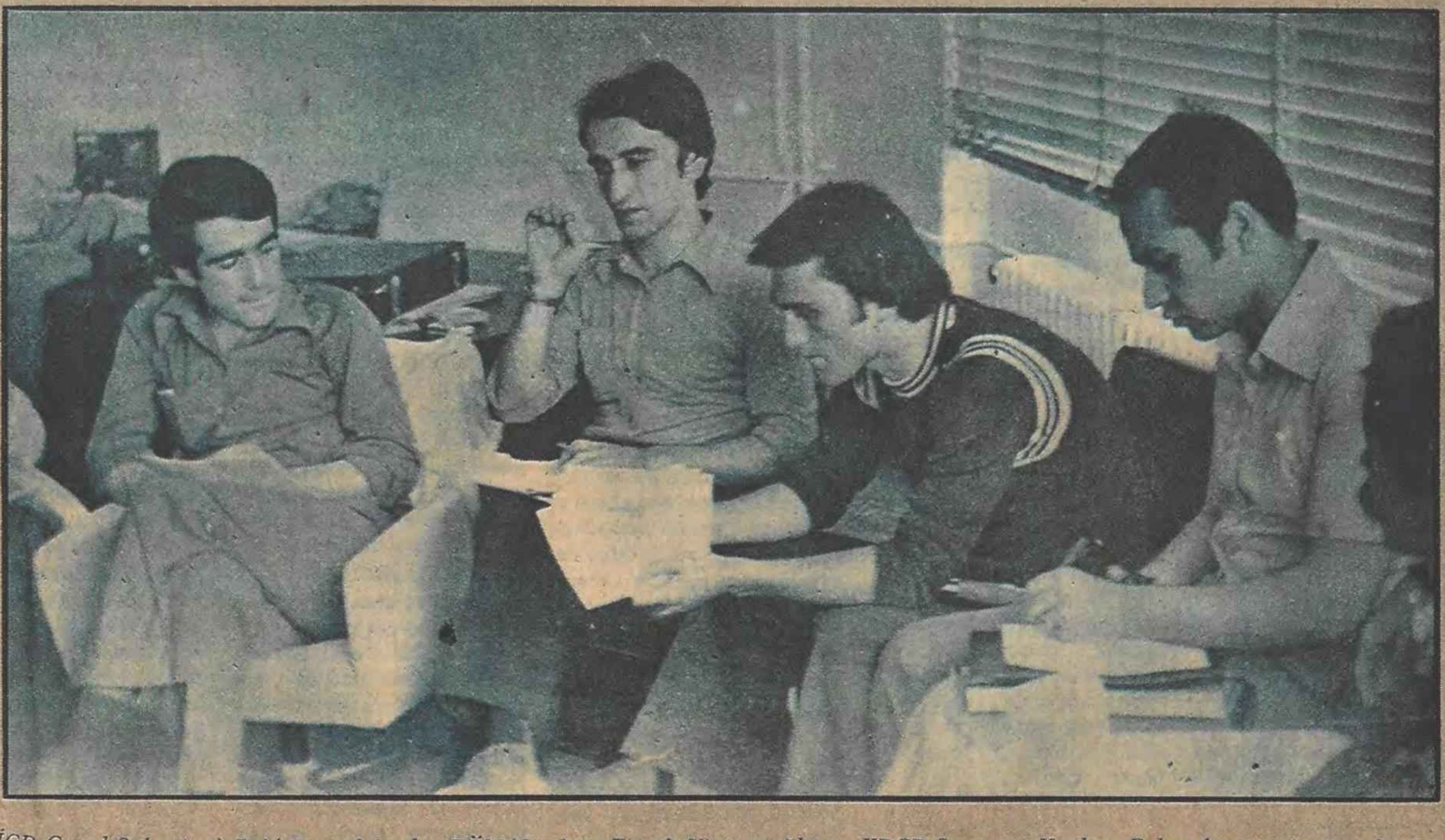
Kapitalist üretimin ürünü olarak üniversite giriş sınavlarındaki, genel olarak da eğitimin bozukluklarının kesin çözümü sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzende olacaktır. Ancak mevcut sistem içinde kısa vadede de mevcut haklarımızı korumak ve genişletmek için işçi sınıfımızın, ulusal demokratik güçlerin yanında mücadele verdiği takdirde bir takım iyileştirmeler olabilir. Kısa vadede şunları önlem olarak ilerisürebiliriz:

Eğitimde ayrıcalık yaratan paralı dersane ve özel kursların kaldırılması,

Üniversite giriş sınavlarına girecek öğrencilere okullarda parasız kurs verilmesi,

Meslek liselilere tüm üniversite hakkının tanınması, ve normal lise mezunlarıyla eşit kontenjan sağlanması, meslek liselilerin kendi dallarıyla ilgili yüksekokullarda öğrenim yapabilmesi, yani onlara öncelik tanınması.

Uzun vadede ise, sosyalizme açılan ileri demokratik bir iktidarda köklü çözümler getirilebilir demiştik. Örneğin üniversite giriş sınavlarının o zaman kaldırılması, eğitim sistemindeki eşitsizliklerin, ulusal ayrıcalık ve eleyiciliğin kaldırılması, işsizlik sorununun çözülmesi, bunun gibi köklü çözümler ilerisürülebilir.

İGD Genel Sekreteri Baki Temel Saçlı, TÜMAS adına Faruk Sönmezoğlu ve HDGD Saymanı Korhan Bahar konuyu tartışırlarken

İSTA-Adnan Karadağ arkadaşımız DDKD'nin geçici ve köklü çözümlerle ilgili önerilerini anlatsın bize...

Adnan KARADAĞ

Mevcut eşitsizliğin ortadan kaldırılması ancak üretim araçlarının el değiştirmesi ile olabilir. Üniversite giriş sınavları kesinlikle adil olmadığı için kaldırılmalıdır. Bu sınav kişilerin yeteneklerini bilgi derecelerini saptamayı değil, sadece sınavlara girebilenlerin bir kısmının okula girmelerini belirlerken, bir kısmını da dışarıda bırakmayı amaçlıyor.

Bunun yerine yeteneğe göre, temelden eğitim yapılarak, yüksek öğrenime öğrencinin alınması getirilmelidir. Ne var ki herkesin yüksek öğrenim yapacağı gibi bir

(Devamı 7. saytada)